

NOI ÎNDRUMĂRI BISERICEȘTI ÎN VREME DE PANDEMIE

Având în vedere că, din 17 iunie 2020, o serie de limitări și interdicții care privesc viața cetățenilor încetează, în consultare cu autoritățile de stat competente, Patriarhia Română transmite următoarele îndrumări către unitățile de cult ale Bisericii Ortodoxe Române din țară, privind participarea credincioșilor la sfintele slujbe în interiorul și în exteriorul lăcașurilor de cult:

I. Accesul credincioșilor în lăcașurile de cult

1. Sfânta Liturghie și celelalte slujbe liturgice din timpul săptămânii, din duminici și sărbători, se săvârșesc în interiorul bisericii, accesul realizându-se în așa fel încât între credincioși să fie o distanță de 2 m în orice direcție (4 mp pentru fiecare credincios). Dacă numărul credincioșilor este mai mare decât spațiul interior disponibil, ceilalți credincioși vor asculta slujba stând în exteriorul bisericii, slujba fiind transmisă la difuzoare sau clericii vor săvârși slujba în aer liber (în curtea bisericii).

2. Pentru credincioșii care urmăresc slujba în exteriorul bisericii, distanța între ei va fi de 1,5 m în orice direcție.

3. În interiorul bisericii, folosirea măștilor de protecție este obligatorie pentru toți participanții la slujbe, cu excepția slujitorilor bisericești care rostesc rugăciuni, predică sau cântă la strană.

4. Lăcașurile de cult vor fi deschise zilnic credincioșilor pe întreaga perioadă a săptămânii, astfel încât preoții slujitori să poată răspunde tuturor solicitărilor credincioșilor privind Spovedania, Împărtășania individuală și citirea unor rugăciuni pentru diferite trebuințe. Astfel, se va evita aglomerația credincioșilor la slujbele de sâmbătă și duminică.

5. Persoanele care au acces în biserică, pentru rugăciune individuală și Spovedanie, în afara perioadelor în care se desfășoară slujbe în biserică, vor respecta distanța de 2 m, așteptând pe un singur rând. Distanța de 2 m între două persoane urmează a fi respectată de la intrarea în biserică până la părăsirea ei.

6. Persoanele având COVID – 19, persoanele care prezintă simptome de infecție, persoanele aflate în carantină, precum și persoanele care au avut contact cu o persoană infectată nu pot intra în biserică și nici nu pot participa la vreo slujbă, acestea fiind rugate stăruitor să rămână acasă, pentru a nu răspândi boala. Însă, pot urmări slujbele acasă prin intermediul televiziunii sau internetului (online). Spovedirea și Împărtășirea acestor persoane se va face la domiciliu sau la spital, cu respectarea tuturor reglementărilor sanitare aplicabile.

7. De asemenea, nu se permite accesul în lăcașul de cult persoanelor care prezintă simptome de infecție respiratorie (tuse, strănut, rinoree).

8. Ordinea, disciplina, igiena și respectarea acestor măsuri vor fi asigurate prin angajați sau voluntari desemnați ai bisericii respective.

9. Spovedania credincioșilor și citirea unor rugăciuni pentru aceștia în biserică se vor programa din timp, spre a evita aglomerările de persoane. Atât preotul duhovnic, cât și credinciosul care se spovedește vor utiliza mască de protecție și vor menține distanța fizică sanitară de 2 m. Se recomandă, date fiind dimensiunile reduse ale majorității bisericilor și caracterul secret al Spovedaniei, ca în biserică să rămână doar preotul și penitentul.

10. Credincioșii ortodocși români care nu pot participa fizic la slujbele Bisericii pot urmări Sfânta Liturghie și celelalte slujbe liturgice oficiate în Catedrala Patriarhală la posturile *TRINITAS TV* și *Radio TRINITAS* ale Patriarhiei Române sau prin posturile care preiau transmisia.

II. Folosirea spațiului liturgic

11. La intrarea și ieșirea din biserică să nu fie necesară atingerea/prinderea ușii cu mâna. Acolo unde este posibil, ușa de intrare trebuie să fie diferită de cea de ieșire, pentru a se evita intersectarea credincioșilor.

12. La intervale de patru ore, potrivit dispozițiilor autorităților, lăcașul de cult urmează a fi bine aerisit.

13. La intrarea în biserică, vor fi amplasate soluții de dezinfectare, iar fiecare credincios care intră în biserică își va dezinfecta mâinile.

14. Până la normalizarea situației, nu se vor organiza agape în biserică sau în spațiile anexe ale acesteia.

15. La pangarul bisericii va sta o singură persoană care va purta mască de protecție și mănuși. Se va evita contactul direct al acestei persoane cu credincioșii din biserică. Ca măsură de siguranță (acolo unde locul destinat pangarului nu este un spațiu închis), se recomandă montarea unui panou protector din plexiglas cu o deschizătură la partea inferioară.

16. Pentru accesul la lumânărar, se va evita aglomerarea de persoane, prin păstrarea distanței fizice de 2 m.

III. Desfășurarea slujbelor, reguli pentru săvârșirea Sfintei Liturghii

17. Obiectele liturgice folosite la slujbe se vor curăți înainte și după terminarea slujbelor, iar stranele și pardoseala vor fi, de asemenea, curățate.

*

Activitatea social-filantropică sau caritabilă a parohiilor și mănăstirilor se va adapta la noile nevoi sociale și medicale, respectiv sprijinirea persoanelor care nu se pot deplasa în vederea aprovizionării cu alimente sau medicamente, dar cu respectarea tuturor măsurilor de igienă și protecție stabilite de autorități.

Măsurile prezente au ca scop să protejeze propria noastră sănătate și sănătatea celor din jurul nostru. Viața și sănătatea sunt daruri de la Dumnezeu, dar noi avem datoria de a le apăra și cultiva cu responsabilitate permanentă.

Cancelaria Sfântului Sinod

ÎNDEMN LA RUGĂCIUNE ÎN A DOUA ZI DE RUSALII

† IOAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Pe lângă Sfintele Taine, în cultul sfintei noastre Biserici se regăsesc și ierurgiile, adică acele slujbe și rugăciuni pentru binecuvântarea și sfințirea omului și a diferitelor momente și împrejurări din viața sa, cât și pentru luminarea și sfințirea naturii înconjurătoare și a diverselor lucruri și obiecte de folos omului. Scopul acestor ierurgii este de a curăța și sfinți omul credincios și firea înconjurătoare, de a revărsa peste întreaga creație harul Sfântului Duh.

Din rândul acestor rânduieli fac parte și rugăciunile pentru binecuvântarea ogoarelor la începutul semănatului și cele de binecuvântare a țărilor și a roadelor pământului, așa cum se obișnuiește, în parohii, a doua zi după Rusalii, de praznicul Preasfintei Treimi.

Așadar, potrivit rânduielilor liturgice, în ziua a doua a Rusaliilor, închinată cinstirii Preasfintei și de viață făcătoarei Treimi, îndemnăm preoții și ieromonahii eparhiei noastre să officieze, după Sfânta Liturghie, la troițele ridicate în hotarele satelor sau la capătul holdelor, slujba de sfințire a apei și să binecuvânteze țărinile, viile, grădinile, livezile, rostindu-se rugăciunile speciale din Molitfelnic, pentru ca bunul Dumnezeu să ocrotească toate culturile și roadele de grindină, dăunători, inundații și vijelii.

De asemenea, vor fi citite și rugăciunile rânduite de Biserică pentru vreme de secetă sau neplouare, cerând lui Dumnezeu să reverse ploii liniștite și aducătoare de roadă peste pământul lovit de seceta din acest an. Prin aceasta noi arătăm că recunoaștem în mod direct că toate darurile care întrețin viața omului pe pământ sunt de la Dumnezeu. Seceta aceasta trebuie să fie înțeleasă ca un îndemn la mai multă credință, la mai multă rugăciune și la mai multă milostivire față de cei săraci, de cei singuri, de cei neajutorați și, astfel făcând, noi devenim mâinile iubirii milostive ale lui Mântuitorului nostru Iisus Hristos pentru semenii noștri.

MĂRTURISIRE LA CUMPĂNĂ DE TRIOD ȘI PENTICOSTAR

† DANIL Arhiereul

Îmbrăcați în sacul pocăinței și în cenușa smereniei regelui, psalmistului și proorocului David și ale necunoscutului împărat al Ninivei, de pe vremea propovăduirii Sfântului prooroc Iona, cădem în genunchi sub dumnezeiescul Omofor al Arhiereului Hristos, Mântuitorul nostru, mărturisindu-ne cu umilință, la sfârșit de Triod și început de Penticostar, în Sfânta Noapte de Înviere, cerând iertare, îndurare și dezlegare, de toate și pentru toate.

Ne mărturisim, pentru că în Duminica vameșului și a fariseului, n-am avut smerenia și rugăciunea celui dintâi, ci înfumurarea și disprețuirea de aproapele, ale celui de-al doilea.

Ne mărturisim, pentru că în Duminica fiului risipitor n-am plâns la râul Babilonului și, nevenindu-ne în fire, nu ne-am întors cu pocăință la Tatăl nostru Cel ceresc, ci ne-am mâniat și ne-am tulburat prin invidia, răutatea și ne iubirea fratelui celui mai mare.

Ne mărturisim, pentru că în Duminica Înfricoșătoarei Judecăți nu ne-am cutremurat la citirea Evangheliei despărțirii pe veci a oilor de capre.

Ne mărturisim, pentru că n-am plâns în Duminica Izgonirii lui Adam din Rai și nu ne-am dorit întoarcerea acolo de unde am fost izgoniți.

Ne mărturisim, pentru că în Duminica Ortodoxiei n-am dovedit adevărată mărturisire, trăire și făptuire ortodoxă.

Ne mărturisim, pentru că în Duminica Sfântului Grigorie Palama nu ne-am hotărât să ne nevoim mai mult cu Rugăciunea isihastă a minții și a inimii, care ne poate învrednici de vederea luminii dumnezeiești necreate.

Ne mărturisim, pentru că în Duminica Sfintei Cruci nu ne-am lepădat de noi înșine și nu ne-am luat, nici nu ne-am purtat crucea vieții noastre, ci ne-am răzvrătit la orice răstignire și pătimire pentru Hristos și împreună cu Hristos.

Ne mărturisim, pentru că în Duminica Sfântului Ioan Scărarul nu ne-am silit să urcăm măcar o treaptă pe scara cea duhovnicească a virtuților, după icoana Scării cerului de la Betel.

Ne mărturisim, pentru că în Duminica Sfintei Maria Egipteanca nu ne-a învăluit nici o rază din lumina adevăratei pocăințe, rugăciuni și trăire mistică ortodoxă.

Ne mărturisim, pentru că în Sâmbăta lui Lazăr n-am plâns împreună cu Maria și Marta, n-am stat, precum Lazăr, împreună cu Hristos la Cina din Betania și nici nu ne-am adus vasul de alabastru cu mir de nard de mare preț, ca să se umple casa vieții noastre de mireasma mirului harului Duhului Sfânt

Ne mărturisim, pentru că în Duminica Floriilor nu ne-am așternut hainele pe cale înaintea Celui ce este „Calea, Adevărul și Viața” și nici nu ne-am atârnat harfele în sălcii.

Ne mărturisim, pentru că în Săptămâna Patimilor am fost smochin neroditor și n-am plâns precum femeia păcătoasă, nici n-am adus ulciorul cu apa lacrimilor la Cina cea de Taină; nu ne-am smerit spălând picioarele aproapelui nostru și nu ne-am plecat capul pe pieptul Mântuitorului, precum ucenicul iubirii.

Ne mărturisim, pentru că n-am privegheat și nu ne-am rugat împreună cu Hristos în grădina Ghetsimani, pentru că n-am răbdat nici măcar o lovitură de trestie, pentru că adeseori am apăsă cunună de spini pe capul aproapelui nostru și mai ales pentru faptul că n-am rămas statornici lângă Hristos și Crucea Lui, precum Sfântul Ioan Evanghelistul, ci ne-am lepădat adeseori precum Petru, dar n-am plâns niciodată cu amar precum el.

Ne mărturisim, pentru că întunericul de trei ceasuri de pe Golgota nu ne-a luminat mintea și inima, catapeteasma sufletului nostru nu s-a sfâșiat, iar cutremurul de pământ al Răstignirii Domnului nu ne-a mișcat.

Ne mărturisim, pentru că n-am mărturisit cu adevărat credința sutașului de pe Golgota, nici n-am cerut de la Pilat trupul lui Iisus și de la arhieri și preoți Trupul și Sângele Domnului.

Ne mărturisim, pentru că nu i-am oferit lui Hristos mormântul nostru cel nou săpat în stâncă și n-am ajutat pe Iosif din Arimateea și pe Nicodim la Pogorârea Lui de pe Cruce și la Prohodirea Domnului.

Ne mărturisim, pentru că în Sâmbăta Paștilor nu ne-am odihnit sufletește „după lege”, iar în Dimineața Învierii n-am alergat în grabă, pe când răsărea soarele și învia Soarele Dreptății, la Mormântul Domnului, precum Sfintele femei Mironosițe, cu iubire, cu mirese și cu lacrimi, și împreună cu Sfinții Apostoli Petru și Ioan.

Ne mărturisim, pentru că ani de-a rândul ne-am bucurat mai mult lumește decât duhovnicește de Praznicul Învierii Domnului, zicând „Hristos a înviat!” doar din gură, și răspunzând „Adevărat a înviat!” doar din vârful limbii.

Ne mărturisim, pentru că în Seara Învierii n-am mers împreună cu Hristos Cel Înviat pe drumul spre Emaus, ci adeseori ni s-a părut că am oboșit pe drum, ne-am întors din drum sau am rătăcit de la drum; iar de vom fi ajuns la capătul drumului, nu l-am rugat niciodată stăruitor pe Domnul să rămână pe veci cu noi, de aceea nu ne-am cuminecat la Cina din Emaus, nici nu ni s-au deschis vreodată cu adevărat ochii să-L vedem și nici mintea ca să înțelegem Scripturile și n-am gustat vreodată cu adevărat din fagurul de miere al Sfințelor Paști.

Ne mărturisim, pentru că în toată Săptămâna Luminată și în toată perioada Penticostarului și chiar a Octoiului, am stat mai mereu cu ușile încuiate, „de frica iudeilor”, pacea și lumina Învierii lui Hristos neînvăluindu-ne cu adevărat și deplin străfundurile și subteranele întunecate ale sufletului nostru.

Ne mărturisim, pentru că niciodată n-am zis cu adevărat „Domnul meu și Dumnezeu meu!” precum Toma și niciodată nu ne-am aruncat în valuri, precum Petru, ca să ajungem mai curând la Hristos cel Înviat, Cel ce ne așteaptă pe țărmul veșnic al Tiberiadei, mărturisindu-l, că El, care știe toate, știe că îl iubim și că nimic nu ne va despărți de dragostea Lui.

Primește Doamne această mărturisire a noastră, a celor ce suntem „îmbrăcați în sac” de pocăință, la Sărbătoarea Sfințelor Paști din anul acesta și la cumpăna celor doi măslini roditori – Triod și Penticostar – și a celor două sfeșnice aprinse în Calendarul bisericesc ortodox – Săptămâna Patimilor și Săptămâna Luminată –, „care stau înaintea Domnului pământului” (cf. Apocalipsa 11, 3-4).

PE CĂRAREA CRUCII

Protopop ZAHARIA PEREȘ
Protopopiatul Timișoara I

Un nou volum de interviuri adunate în colecția *Convorbiri duhovnicești cu* Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului a deschis porțile editurii *Agnus* din Sibiu care a primit cu multă bucurie tipărirea unei lucrări ce depășește cadrul obișnuit al unei mărturisiri despre credință și duhovnicie.

Toate răspunsurile înșiruite într-un colar de gânduri curate sunt desprinse din experiența unui ierarh consacrat în inima munților Carpați, acolo unde doar Dumnezeu i-a vorbit printre stâncile albe de piatră și umbra brazilor ce acoperă taina omului.

Descătușat de problemele lumii moderne și rămas în dialog doar cu Cerul și cu fapta cea bună ce s-a oglindit în zecile de lăcașuri sfinte rămase mărturie peste timp în lacrimile multor confrați români din Eparhia Covasnei și Harghitei, care acum își pot pleca genunchiul în fața icoanelor sfinte ale Ortodoxiei noastre, Înaltpreasfinția Sa a rezemat pe umărul său crucea neamului nostru și a nu a lasat-o nici astăzi în Câmpia Banatului, bucurându-se că i-a dat Dumnezeu această ascultare să fie un nou *Simon din Cirene* care nu se îndoiește de biruința crucii în lumea simbolurilor sfinte adesea neluate în seamă.

După alte două volume, *Pe cărarea Raiului* și *Înviatul din Nazaret* apărute la editura *Sofia* din București și sub aceeași coordonare a vrednicei slujitoare a lui Hristos în propovăduirea adevărului de credință, prof. dr. Luminița Cornea, acum suntem îndemnați să pășim cu multă smerenie și recunoștință *Pe cărarea Crucii*, mai ales că drumul acesta nu mai e la fel de ușor în urcușul nostru duhovnicesc spre Împărăția Lui Dumnezeu, dat fiind că trebuie parcurs sub povara crucii noastre ce ne-a fost dată să o ducem fără cârtire și cu asumarea celor nădăjduite în Hristos Domnul. La umbra crucii s-au coborât în timp atâția îngeri meniți să mângâie pe cei căzuți în deznădejdele vieții, să ștergă lacrimile celor fără de alinare și să deschidă o fereastră spre înaltul cerului.

O cruce de lumină pierdută în razele multor turle sfinte ale vechilor lăcașuri de rugăciune și-a găsit

Pe cărarea Crucii

Convorbiri duhovnicești cu

† IOAN

Mitropolitul Banatului

Agnos

amprenta pe coperta acestui volum, datorită măiestriei artistului plastic Lelia Floarea Brânda care a intitulat sugestiv tabloul realizat *Calea*, surpinzând drumul crucii ce ne apropie de Dumnezeu prin lumină și culoare, ca o binevenită completare la cuvântul tipărit.

Trecerea cu pas de om așezat pe cărarea Bisericii prin fiecare mare sărbătoare de la Nașterea Domnului la Învierea Domnului și de la Rusalii la Adormirea Maicii Domnului, ne dă posibilitatea de a-l asculta pe Înaltpreasfințitul Părinte Ioan Mitropolitul Banatului despicând cuvântul evanghelic în zeci de forme ușor accesibile ascultătorilor și cititorilor pentru că, o dată citite sau auzite cuvintele sale rămân ca un ecou în minte și se redefinesc în chip nou într-o altă convorbire cu folos duhovnicesc.

Metaforele abundente și pildele scoase din lada de zestre a românului înțelept fac cititorul să uite pentru o clipă că e în locul în care se află pentru că e prins de mână de vrednicul ierarh și dus în fața icoanei pentru rugăciune și împărtășanie din potirul sfinteii noastre credințe.

La fel, îndemnul de a nu judeca se strecoară aproape nebănuit de firesc în paginile cărții dat fiind că astăzi judecăm în fiecare ceas toate cele ce vedem și auzim, dar nu în sensul judecății de valoare ci mai ales în negativismul monden care ar vrea să înlocuiască adevărul și binele cu orice altceva.

Tocmai de aceea în viziunea ierarhului bănățean *Crucea de pe Golgota este axa lumii și scara iubirii*, întrucât nu doar că a fost biruită moartea ci s-a arătat iubirea necondiționată a Domnului Hristos la care suntem chemați a fi părtași pentru ca noi *să nu mai trăim murind, ci să trăim înviind*.

Întrebarea despre rai sau iad, despre bine și rău nu mai oferă un spectru antagonic în răspunsurile ierarhului nostru întrucât le așează pe filieră de complementaritate, accentuând înțelegerea păcatului și gravitatea acestuia, ca prin câință și iertare să dobândești accesul spre Binele absolut. Numai conștientizând starea de suferință în care iubirea moare, poți gusta din veșnicia iadului, și în acest fel poți urca la deslușirea fericirii al cărui izvor veșnic e numai Dumnezeu.

Maica Domnului este așezată într-o viziune transcedentală în care se deschide doar o imagine din cinstea pe care i-o acordă Fiul Său, Domnul nostru Iisus Hristos, întrucât cetele îngerești nu pot să se apropie de tronul lui Dumnezeu, însă în brațele Maicii Domnului s-a așezat Mântuitorul și ne-a prefigurat gustarea raiului, așa cum ne spune mereu cu multă emoție și Părintele Mitropolit când zice că ar renunța la multe lucruri din lume să mai poată simți liniștea, siguranța și iubirea brațelor maicii sale.

Părintele Mitropolit Ioan al Banatului transpune cum nu se poate mai bine în filele acestei cărți dragostea față de glia străbună a neamului nostru, greu încercat de focul istoriei însângerate, crucificat de multe ori fără altă vină decât aceea de fi în cărările altora. Prima Evanghelie deschisă în fața ierarhului nostru a fost chipul mamei blânde și curate, ce nu s-a dat înapoi de la nimic lăsând drumul neted pentru cel dăruit de Dumnezeu să ducă mai departe crezul ei sfânt în Maica Domnului și în Fiul ei, Mântuitorul nostru, Iisus Hristos, însă odată cu aceasta i-a întipărit în inimă, pe lângă harul credinței și dragostea față de locul natal și neamul lui.

Tot în acest cadru descriptiv e așezată și țara noastră, cu munți, dealuri și câmpii brăzdate de *lacrimile* râurilor ce o străbat dintr-un capăt în altul. Țara trebuie să o respecti, să o iubești și să o simți ca pe o maică a ta, asemenea ostașului rănit în războaie, nu pentru că o vezi sau că îți vorbeșete, ci pentru că o simplă atingere pe frunte îți dă semnul recunoașterii mâinii ce te-a legănat. Cu aceeași transfigurare și cu ochii scâlțați în lacrimi ne vorbește despre tricolorul țării noastre, asemănându-l cu icoana neamului nostru, de multe ori stropită cu sângele atâtor eroi și martiri căzuți pe câmpurile de luptă. În ceea ce privește cultura și limba română în viziunea ierarhului nostru sunt cei mai de seamă grăniceri ai neamului și ai spațiului nostru românesc, coordonate esențiale pentru unitatea poporului român, ce s-au întins mai sus de crestele Carpaților și au definit conceptul Marii Uniri de la 1918.

Tot textul cărții are o gramatică rar întâlnită, presărată cu foarte multe exclamații de mărturisire a adevărului biblic care nu acceptă alte interpretări decât cele din viețile sfinților care pot da un sens mai ușor de înțelegere, însă nu în areal filosofic, ci natural, simplu și pragmatic, pe înțelesul fiecărui om. Dacă se citește cu răbdare acest volum, din fiecare pagină se poate creiona o lecție catehetică, în cel mai aplicat mod posibil, dat fiind că este la îndemână o istorioară, o pildă ce poate înlesni cuvântul către ascultători sau cititori.

Cu un stil aparte, inconfundabil, vrednicul ierarh al Banatului ne oferă și prin această lucrare o nouă lecție de viață creștină firească, lucrând cuvântul spre împlinire și arătând că faptele sale întrec de multe ori al său cuvânt, parafrazând un vers de la poetului creștin Traian Dorz.

FAMILIA CREȘTINĂ ÎN LUMINA ÎNVĂȚĂTURILOR UNOR MARI DUHOVNICI ROMÂNI

TUDOR-IOAN MUNTEAN
Teologie Pastorală anul III

INTRODUCERE

Familia, ca înțeles laic și juridic, are următoarele sensuri: „ 1. Formă de comunitate umană întemeiată prin căsătorie, care unește pe soți și pe copiii acestora prin relații strânse de natură biologică, economică, și spirituală; grup mai larg, cuprinzând pe toți cei ce se trag dintr-un strămoș comun; 2. Grup de persoane, popoare etc.”¹

Cu toate acestea, nu doar lingviștii români au încercat să ofere o definiție asupra termenului de „familie”, ci și lingviștii lui Dumnezeu, adică marii duhovnici români. Aceștia, prin viața lor deosebită, dar și prin cugetările și învățăturile lor duhovnicești au animat și au conturat cu lumina divină înțelesul cuvintelor: familie, soț, soție, copil.

În lucrarea de față am ales să prezint familia creștina în lumina învățaturii a trei dintre marii duhovnici ai neamului românesc, care chiar și după moarte, susțin templul familiei creștine. Familia creștină și iubirea dintre membrii ei, nefiind altceva decât o reflexie și o încercare de a imita iubirea, pacea și armonia dintre Persoanele Sfintei Treimi.

Cei trei duhovnici fiind: părintele Arsenie Boca, părintele Teofil Pârâian și părintele Ilie Cleopa.

Cu toate că ei au fost monahi, luând crucea monahismului (monahismul fiind o altă modalitate de a urma pe Hristos; după cum putem observa nu toți sunt rânduiți pentru monahism, cum nu toți sunt rânduiți pentru viața de familie, fiecare om având deci altă chemare), totuși aceștia au apărut căsătoria și sfințenia care decurge/izvorăște din ea, luminând poporul român cu lumina dumnezeiască, reflectată în învățăturile lor duhovnicești. Pe aceștia să îi luăm drept călăuze spre mântuire.

Am ales să abordez tema familiei creștine pe baza perspectivei monahilor, deoarece consider că (vorbind în mod general de monahi, dar în special de cei despre care am ales să elaborez lucrarea), deși aceștia nu au cunoscut viața de familie, totuși prin rațiunea lor luminată de Dumnezeu, datorită vieții lor deosebite, dar și prin oamenii din lume care și-au spus problemele din familiile lor la spovedit, acești părinți au reușit să își facă o viziune duhovnicească despre ce se întâmplă acum în lume. Adică despre toate încercările cu care familiile creștinilor se confruntă în societatea actuală și despre soluțiile pentru depășirea acestor situații, fără ca celula familiei să fie zdrobită sau afectată în vreun fel.

Consider că este un lucru bun ca familiile (soțul, soția, copiii) să aibă ca duhovnic un monah, deoarece aceștia având o viață mult mai ancorată în nevoiță, post și rugăciune, au reușit să ajungă la o maturitate duhovnicească care să le permită să ofere, asemenea duhovnicilor din lume (având contact prin mireni cu problemele familiei creștine contemporane), sfaturi familiilor despre cum să treacă peste toate valorile care astăzi lovesc în multele corăbii ale familiilor românești de pretutindeni (adică din țară și din diasporă).

Motivul pentru care am ales să prezint anumite învățături sau sfaturi despre familie oferite tezaurului Bisericii Ortodoxe Române de către acești trei monahi a fost acela că părintele Arsenie Boca, după cum putem observa a fost și momentan este unul dintre marii duhovnici contemporani, pe care poporul român îl așează la loc de cinste datorită modului minunat prin care Dumnezeu a lucrat prin persoana lui. Picturile și scrierile sale, după cum putem observa, sunt pline de înțelepciune duhovnicească, iar în unele situații el oferă o viziune duhovnicească problemelor de ordin științific. În cazul părintelui Teofil motivul pentru care am ales să îl prezint în lucrarea de față este acela că sfinția sa a fost un apropiat și un prieten al tinerilor; de la el rămânând drept moștenire numeroasele conferințe susținute de către dânsul în fața tinerilor. Apoi trecerea din zona Ardealului spre zona Moldovei, mai exact la părintele Cleopa, a fost acela că sfinția sa era prin slujirea lui un om al poporului, un om simplu, la care oamenii veneau pentru ca prin simplitatea și

¹ Vasile Breban; *Dicționar al limbii române contemporane*; Ed. Științifică și Enciclopedică; București; 1986; pg.202

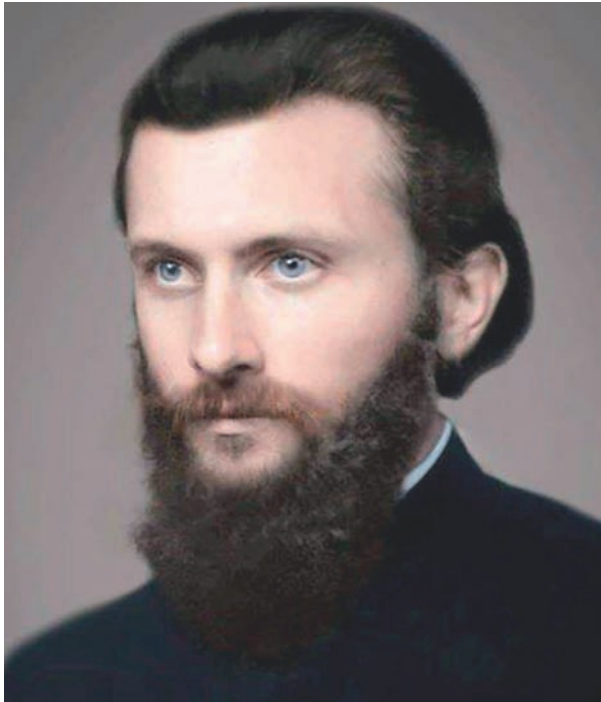
bunătatea lui să ofere mângâiere familiilor.

De asemenea, după ce voi expune învățătura celor trei duhovnici, într-o anexă voi aminti despre alți duhovnici români (tot monahi), care au apărut și ei taina familiei prin învățăturile și cugetările lor pline de lumina Duhului Sfânt.

FAMILIA, ÎN LUMINA ÎNVĂȚĂTOREASCĂ A PĂRINTELUI ARSENIE BOCA

1. Viața și lucrarea părintelui Arsenie Boca (scurte informații)²

Se naște la 29 septembrie 1910, la Vața de Sus, lângă Brad, județul Hunedoara. Părinții săi, Iosif și Cristina, la botez îi dau numele Zian.

Între anii 1929-1933 studiază teologia la Institutul Teologic din Sibiu. Apoi este trimis cu bursă la Institutul Belle 'Arte din București. În 1935 este hirotesit citeț și ipodiaton; pe 11 septembrie 1936 este hirotonit diacon celibatar de mitropolitul Nicolae Bălan; în 1939 este închinoviat la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, mai apoi în 1940 este tuns în monahism, iar în 1942 este făcut ieromonah și stareț al acestei mănăstiri.

Dintre operele sale amintim: *Cărarea Împărăției*, *Pravila Albă*, dar și pictura bisericii din Drăgănescu (a pictat acolo 15 ani, începând din 1968).³

Moare la Sinaia în 28 noiembrie 1989. Este prohodit de o mulțime impresionantă de credincioși, este adus și înmormântat în cimitirul Mănăstirii Prislop la 4 decembrie 1989.

Recent, Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Ardealului a înaintat Sfântului Sinod propunerea de canonizare a sa⁴.

2. Familia creștină și purtarea de grijă a părintelui Arsenie asupra sfințeniei acesteia

Părintele Arsenie Boca cu toate că a ales ca pod spre mântuire fecioria și monahismul, vorbind în învățăturile sale și despre înălțimea și desăvârșirea acestei căi, spunând de exemplu că: „ *bărbatul se ridică până la cununie, până la unirea unică cu femeia unică; sfântul se ridică și mai sus, ajungând până la castitatea de buna lui voie*”⁵; sau că: „ *acum familia e o piedică pentru ce-i ajută pe ceilalți să intre în Rai*”⁶.

Totuși, el spune aceste lucruri nu dintr-o disprețuire față de căsătorie, ci dintr-o grijă și iubire părintească pentru credincioșii care au ales, aleg și vor alege ca în drumul lor spre mântuire să urmeze și învățăturile lui.

Cu alte cuvinte, el arată faptul că, unii oameni sunt făcuți pentru calea călugăriei, iar alții pentru cea a căsătoriei și a tot ce presupune viața de familie. Dacă vădea el familia oare ar mai fi oferit această maximă teologică, în care spune atât de frumos că: „ *Isus sfințește unirea trupească a bărbatului cu femeia, ridicând căsătoria la înălțimea de mare taină-în Hristos și în Biserică*”⁷.

Atât monahul, cât și familia (care este un tot unitar), au același scop: mântuirea; care aduce cu ea și sfințenia. Un lucru important este evidențiat de părintele Arsenie și anume, atât monahul, cât și sfântul își au obârșia în planul din veșnicie a lui Dumnezeu, materializat prin țeserea copilului în pânțele mamei; „ *fiindcă sfinții sunt și roadele căsătoriei, iar ei, mulți sunt << aleși tocmai din cauza atitudinii religioase a părinților, mai înainte de-a îi naște*>>⁸.

² Părintele Arsenie Boca, Mare îndrumător de suflete din secolul XX, *O sinteză a gândirii Părintelui Arsenie Boca în 800 de capete*; Ed. Teognost; Cluj-Napoca; 2002; pg.12

³ *Ibidem*, pg.12-43

⁴ <https://basilica.ro/parintele-arsenie-boca-propus-spre-canonizare/> (data accesării 15.05.2010; ora: 16:17)

⁵ Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca; *Tinerii, Familia și copiii născuți în lanțuri*; Ediția a II-a revizuită și îmbunătățită; Ed. „Credința strămoșească”; 2004; pg.22

⁶ *Ibidem*, pg.171

⁷ *Ibidem*, pg. 17

⁸ Părintele Arsenie Boca; „ *Cuvinte vii*”; Deva; 2006; pg.289

Cu căldură duhovnicească tinerii sunt îndemnați de către părinți să pășească nestingheriți la Sfânta Taină a Căsătoriei, astfel să dea naștere de prunci, adică de noi generații de creștini. „*Căsătoria pentru mântuire și prunci, nu pentru plăceri*”⁹ Aceste cuvinte având ca teme și reprezentând în același timp o extensie a învățaturii pauline de la I Timotei II, 15: „*Dar ea se va mântui prin naștere de fi, dacă va stăruia cu înțelepciune în credință, în iubire și în sfințenie*”¹⁰

După cum bine știm cu toții, România este o țară care nu are o putere economică foarte mare, din acest motiv traiul decent nu poate fi asigurat pentru toate familiile. Acest lucru reprezintă din păcate unul dintre multele motive invocate de către mulți tineri pentru a nu se căsători sau pentru a nu concepe copii. Dar cu toate acestea aflăm de la părințele că atunci „*când îțiiei răspunderea de a rodi copii, Stăpânul vieții îți va ajuta*”¹¹. Cu alte cuvinte ni se spune în mod clar faptul că Dumnezeu hrănește și ajută pe tot omul care alege să umble în voia Sa. Indiferent de necazurile ori diferitele încercări prin care trec familiile, mesajul lui Dumnezeu a fost, este și va fi același: „*În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea*”¹²(Ioan XVI, 33). Prin credință, nădejde și dragoste față de Dumnezeu, familiile vor reuși să își crească copiii într-un trai decent fiind sub ocrotirea lui Dumnezeu.

Observăm așadar ca Dumnezeu vorbește atât prin autorii Sfintei Scripturi, cât și prin gura duhovnicilor fiecărui popor; mesajul Său îndeamnă oamenii la trăirea unei vieți în lumina Evangheliei lui Hristos. În ciuda vremurilor vitrege care bântuie societatea, familia cu credință tare va reuși să nască și să crească prunci, în ciuda amenințării venite la adresa traiului de zi cu zi.

Tinerii soți, în unele cazuri, aleg să aibă copii la vârste mai înaintate din dorința de a-și trăi tinerețea sau deoarece încă nu și-au terminat toate studiile sau poate încă așteaptă un loc de muncă mai bine plătit, care să le ofere abia atunci încrederea și siguranța că își vor putea crește copilul/copiii. „*Voi ca tineri începători ai vieții, sunteți poate ispitiți de ideea că tineri fiind, de ce să începem cu copii din primul an, ci să ne mai trăim puțin viața că mai avem vreme și de copii*”¹³.

Ca tineri nu este bine să trăim imoral doar datorită faptului ca nu suntem înaintați în vârstă, deoarece nu știm timpul pe care Dumnezeu ni l-a rânduit fiecăruia pe pământ. Având acest gând în minte este bine ca tinerețile noastre să le facem bineplăcute înaintea Domnului. Vârsta deci nu o putem folosi cu alte cuvinte ca o scuză pentru săvârșirea păcatelor.

Vorbind strict de spațiul românesc (deși acest lucru este valabil pentru toți oamenii de pe glob) se observă că unele familii cu greu reușesc să nască prunci; se întrebă de ce Dumnezeu nu le îngăduie să aducă pe lume niciun copil, ori dacă da, de ce cu atâta greutate. În unele situații fiind vorba de probleme (vorbind de partea femeiască) din tinerețe/copilărie; dar în unele situații, după cum ne-o arată unii oameni care caută să învețe în toate să-L pună pe Dumnezeu (doctori, profesori, diferiți terapeuți) în toate, arată că motivul poate fi și abuzul actului de procreere. Adică mulți părinți în tinerețile lor au ales să se supună plăcerilor, în unele cazuri poate fi vorba și despre avorturi făcute cu intenție (fără a fi vorba de posibile complicații ale sarcinii), deci vorbim de o viață iresponsabilă din punct de vedere duhovnicesc. Iar tot acest mod de viață haotic, făcut în baza liberului arbitru, să fi cauzat aceste obstacole care acum stau în calea multor familii. Iar legat de acest lucru chiar părintele spune: „*Căutarea plăcerii numai, cu evitarea rostului firesc al instinctului, e viciu și păcat, și se pedepsește de Legea care vede toate ale omului*”¹⁴.

Deoarece familia poate fi considerată ca o reflexie a Sfintei Treimi în lume (analogie folosită de unii dintre Sfinții Părinți, pentru a încerca să explice în mod limitat Unitatea de ființă și Trinitatea de persoana a lui Dumnezeu), soții sunt chemați să devină un singur trup, o unire extinsă în veșnicie și în adevăr; „*unirea între bărbat și femeie (familia) ar trebui să fie veșnică și nefățarnică*”¹⁵.

Observăm că aceste idei duhovnicești cu toate că vin de la un monah, care prin viața sa a ales să se facă străin de problemele de familie, totuși părintele Arsenie Boca a fost unul dintre marii duhovnici ai neamului românesc, care sa remarcat și a rămas în conștiința Bisericii Ortodoxe Române ca un adevărat trăitor, înțelept, dar și considerat de unii sfânt. Cu alte cuvinte, este bine să luăm în considerare sfaturile părintelui, deoarece calitățile sale morale și spirituale l-au făcut să fie duhovnic nu doar al monahilor, ci și al mirenilor. Prin urmare, el a ajuns să cunoască problemele familiilor, dar

9 Părintele Arsenie Boca, *op.cit*; pg.66

10 *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ed. I.B.M.O; București; 2015; pg. 1348

11 Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca, *op.cit.*, pg.34

12 *Biblia sau Sfânta Scriptură*, pg.1229

13 Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca, *op.cit.*, pg.34

14 *Ibidem*, pg.34

15 *Ibidem*, pg.17

și ale societății, prin numeroșii credincioși care veneau la el pentru a se spovedi sau pentru a primi simple sfaturi/mângâieri sufletești. Din acest motiv este bine ca orice familie să apeleze și la monahi.

PĂRINTELE TEOFIL PĂRÂIAN- SFATURI DESPRE FAMILIE DATE TINERILOR

1. Viața și scrierile¹⁶

Se naște în satul Topârcea din Sibiu, la 3 martie 1929, cu numele de botez Ioan. Rămâne de mic copil fără vedere. Între anii 1935-1940 urmează școala primară pentru nevăzători din Cluj; mai apoi între 1943-1948 Liceul Teoretic pentru nevăzători din Timișoara. Studiază la Institutul Teologic din Sibiu între 1948-1953. Mai apoi în 1953 intră în Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, iar tot în același an este tuns în monahism cu numele de Teofil. În 15 august 1960 este făcut diacon, mai apoi în 13 mai 1983 este hirotonit preot.

Dintre lucrările care poartă amprenta cuvintelor sale, amintim doar pe cele apărute la Timișoara: *Gânduri bune pentru gânduri bune* și *Prescuri pentru cuminecături*.

2. Iubirea ocrotitoare a părintelui Teofil pentru familie

Părintele Teofil Pârâian intră și el în ceata duhovnicilor români, care au ales să apere taina familiei. În conferințele și interviurile pe care sfinția sa le-a acordat, nu a ezitat când a avut ocazia să apere familia creștină. De asemenea cuvintele sale pline de căldură părintească au fost îndreptate ca un sprijin duhovnicesc pentru tineri, căci ei erau cei care urmau să pășească în fața lui Dumnezeu pentru a sfinții legătura dintre ei și dând naștere la un singur trup, cel al familiei.

„În viața de familie se spune că, cei doi formează un trup, și cineva observa, pe bună dreptate, că așa cum, în trup există două urechi și un singur auz, doi ochi și un singur văz, două nări și un singur miros, două mâini și o singură lucrare, două picioare și un singur mers, așa trebuie să fie și în viața de familie: în doi o unitate,o

¹⁶ Arhimandritul Teofil Pârâian; *Veniți de luați bucurie, O sinteză a gândirii Părintelui Teofil în 750 capete*; Ed. Teognost; Cluj-Napoca; 2001.

unitate în diversitate¹⁷. Căci precum Dumnezeu este Unul în ființă și întreit în Persoane, tot astfel și omul este chemat ca prin legătura tainică a Cununii să fie o unitate alături de partenerul său, chiar dacă în trup sunt doi, în cuget și simțiri să fie unul.

Astfel că, întrebând fiind părintele pe ce se bazează conviețuirea într-o familie, el răspunde:

„În primul rand pe credința în Dumnezeu, pe legătura în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh¹⁸.”

Tânără familie este chemată spre a-și împodobi trupul cu virtuți, căci „minte trează și inimă curată sunt cea mai frumoasă podoabă a unui tânăr¹⁹”. Având aceste însușiri morale, dar și o temelie ce are ca bază pe Dumnezeu, tinerii sunt chemați pentru a primi de la Dumnezeu darul copiilor. Părintele Teofil oferă o foarte frumoasă învățătură despre prunci, arătând modul în care Dumnezeu se oglindește în curăția inimii lor. „Copiii, care-s chipul lui Dumnezeu în om, sunt mai păstrători ai chipului lui Dumnezeu în om, decât omul mare.”²⁰

În mica biserică, adică familia, nu doar părinții au obligații morale față de Dumnezeu și față de copil; copiii la rândul lor au datoria de a respecta și cinste pe Dumnezeu, cât și pe cei prin intermediul cărora au venit în mod fizic în această lume, anume părinții. În celula familiei totul desfășurându-se într-un mod armonios. Părinții respectă pe copii, aceștia din urmă respectă pe părinți și împreună slujesc lui Dumnezeu. Această viziune nu este însă doar din vremea noastră, ci este o învățătură care datează din vremea Legii vechi (mai exact este o învățătură dată prin Decalog) și amintită apoi de către cei din Legea nouă. Părintele Teofil îl pomenește pe Sfântul Chiril al Alexandriei ca fiind unul din cei care au mai abordat această idee teologică; „Dumnezeu zice: <<Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta>> (Leșirea XX, 12). E poruncă, și ți-neți seama de faptul că cele zece porunci ale lui Dumnezeu, după Sfântul Chiril al Alexandriei, sunt împărțite așa: primele privesc raportul dintre om și Dumnezeu, a cincea privește raportul dintre părinți și copii, iar celelalte privesc raportul între oameni și oameni. Sfântul Chiril al Alexandriei observă un lucru care mie mi-a plăcut foarte mult, de când l-am aflat (imi pare rău că nu l-am gândit eu înainte de a-l afla), și anume: Întii e Dumnezeu, apoi părinții și după aceea sunt ceilalți oameni²¹.”

Putem observa, așadar, faptul că tema familiei este prezentă atât în textele sacre (în cazul de față Sfânta Scriptură), cât și în textele profane (după cum bine știm cu toții textele literaturii românești, care de multe ori evidențiază tema familiei). De aici putem deduce caracterul sacru al familiei, fiind astfel un motiv pentru care monahii (precum cei pomeniți în introducere), deși străini de viața de familie, au ales să vorbească despre ea, dar și să se implice în sprijinirea ei în fața problemelor cu care aceasta s-a confruntat cu trecerea timpului.

Ideea teologică desprinsă din Sfânta Scriptură despre faptul că soții să formeze un trup prin Sfânta Taină a Căsătoriei, este o idee pe care o întâlnim la părinții bisericii. După cum s-a putut vedea la capitolul anterior, adică ideea unității soților ca reflexie a unității divine, a fost un lucru surprins de părintele Arsenie Boca. Dar și părintele Teofil cugetă asupra acestei învățături, abordând despre unirea soților în cuget și simțiri pentru a sluji prin viața lor lui Dumnezeu; „dar defapt nu este o jumătate, pentru că fiecare își menține întregimea și în căsătorie, dar pentru că Biserica întemeiată pe cuvântul Domnului Hristos socotește viața de familie ca un singur trup, ca un organism care constă din două suflete și din două trupuri, nu înjugate, ci conjugate²².”

Astfel se poate observa ideea despre familie ca reflexie a Sfintei Treimi în lume. Deoarece așa cum Dumnezeu este Unul în ființă și întreit în Persoane, tot astfel și soții sunt chemați ca alături de copiii lor, să fie un singur cuget, o trăire și o simțire în slujirea lui Dumnezeu în organismul familiei, dar fiecare își păstrează trăsăturile și caracteristicile individuale.

Observând toate aceste lucruri, tinerii, unii tocmai datorită faptului ca vor dori să își întemeieze o familie, au din partea Bisericii, ca păstrătoare și transmițătoare a revelației divine, suportul informațional, moral și material (vorbind de acțiunile filantropice ale Bisericii) de a pune piatră de temelie pentru o familie, renunțând la trăirea în concubinaj (lucru invocat de mulți oameni deoarece, spun ei, trăiesc momente în care nu consideră că pot întemeia o familie). Concubinajul este condamnat de Legea cea nouă, după care Dumnezeu ne cheamă pe toți să trăim. Motiv pentru care toți sfinții și părinții Bisericii îl condamnă. „Toată lumea știe că viața de familie trebuie binecuvântată de Dumnezeu. Concubinajul este

17 *Ibidem*, pg.56

18 Întâmplări, Interviu cu Părintele Teofil Pârâian, realizate de Sabin Vodă; Ed. Sophia; București; 2000; pg.90

19 *Ibidem*, pg.271

20 Arhimandritul Teofil Pârâian; *op.cit.*; pg.40

21 *Ibidem*, pg.105

22 Întâmplări, Interviu cu Părintele Teofil Pârâian, *op.cit.*, pg.88-89

o improvizație. Nu e o mărturisire de credință, este o mărturisire de necredință. Noi știm că măsura credinței este măsura vieții, cum îți trăiești viața așa îți este și credința²³.

În concluzie, se poate observa la părintele Teofil Pârâian o oarecare ascensiune duhovnicească. Cei doi tineri sunt chemați să devină un singur trup, mai apoi trupul să-l îmbrace cu podoabe nestrucioase și pe care „nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură”²⁴ (Matei VI,20), iar mai apoi să primească pe Dumnezeu prin icoana copilului. Iar cu toate acestea trupul să își continue drumul spre desăvârșire și spre Împărăția cerurilor.

PĂRINTELE ILIE CLEOPA- ÎNDEMNĂTOR AL RĂBDĂRII ÎN FAMILIE

1. Scurte date biografice²⁵

La naștere primește numele de Constantin Ilie. Născut la data de 10 aprilie 1912 în comuna Sulița din județul Botoșani; iar sfârșitul vieții pământești îl află la Mănăstirea Sihăstria la data de 2 decembrie 1998.

Școala primară o face în satul natal, apoi trei ani de ucenicie duhovnicească la schimonahul Paisie Olaru. În 1929 se alătură obștii schitului Sihăstria; pe 12 decembrie 1932 este primit în obștea schitului, iar pe 2 august 1937 este tuns în monahism cu numele de Cleopa. Pe 27 decembrie 1944 este făcut ierodiacon, iar pe 23 ianuarie 1945 ieromonah de către episcopul Galaction Cordon.

2. Îndemnul pentru familie, de la părintele Cleopa

Părintele Ilie Cleopa oferă, dacă se poate spune într-un mod figurat, dogme despre nașterea de prunci; ori le putem numi realități duhovnicești, pe care părinții avându-le la inimă să nu evite a avea prunci. Dintre acestea am ales să expun câteva dintre ele: „După izgonirea lui Adam din rai, nașterea de copii devine, pe lângă binecuvântare, și canon de ispășire a păcatelor părinților. Nașterea de copii ajută mult la mântuirea părinților, cum spune Sfântul Pavel, că femeia << se va mântui prin naștere de fi>> (I Timotei II,15)”²⁶ și „ea consolidează și desăvârșește căsnicia și este izvor de sănătate”²⁷.

De asemenea părintele așează celula familiei deasupra instituțiilor pedagogice lumesti, prin urmare aflăm la el următoarea frază: „Să știți voi că cea mai înaltă școală de rugăciune și de credință în Hristos nu-i școala primară, nici la liceu, nici la facultate, ci în sînul familiei”²⁸. Putem observa din această definiție duhovnicească faptul că o familie care umblă în voia Domnului devine o a doua biserică sau un microtrup a cărui cap devine Hristos;

23 (video) Pr. Teofil Paraian- Lumina din suflet (min. 1:02:00), adresă site: <https://www.youtube.com/watch?v=F6YqwiWglFI>

24 Biblia sau Sfânta Scriptură, pg.1103

25 ro. wikipedia. org/wiki/Cleopa_Ilie (11.03.2020; ora 12:30)

26 Din cuvintele Arhimandritului Cleopa Ilie, Îndrumări duhovnicești pentru vremelnicie și veșnicie, O sinteză a gândirii Părintelui Cleopa în 1670 de capete; Ed. Teognost; Cluj-Napoca; 2004;pg.51

27 Ibidem, pg.51

28 Ibidem, pg.94

și care poate deveni astfel o parte componentă a trupului principal al lui Hristos, care este Biserica.

În creșterea sau descreșterea duhovnicească a unei familii un rol important îl au nașii. Motiv pentru care părintele Cleopa oferă câteva criterii sau virtuți după care viitorii soți trebuie să se ghideze în alegerea părinților spirituali sau cei care au fost chemați să fie nași, să știe ce ar fi indicat să facă pentru ca împreună cu finii lor să urce spre cer., *Nașii trebuie să se aleagă dintre cei mai buni și mai evlavioși creștini*²⁹. „*Nașii trebuie să fie oameni cumpătați, morali, blânzi, de model în societate*”³⁰.

Părintele așază oarecum Sfânta Taină a Căsătoriei pe primul loc sau cu o întâietate temporală între cele șapte Sfinte Taine. „*Să ne gândim că nunta este cea mai veche Taină a Bisericii întemeiată de Dumnezeu încă din rai*”³¹. Așadar se poate vorbi de o întâietate onorifică dat fiind faptul că dintre cele șapte Sfinte Taine din Biserica lui Hristos, aceasta o regăsim în mod evident încă din „primele clipe” de viață de pe pământ ale neamului omenesc. Conform tratatului biblic despre facerea lumii, după ce Dumnezeu crează primii oameni, Adam și Eva, le poruncește acestora să crească și să umple pământul și să îl stăpânească (cu siguranță că legat de porunca de a crește și se înmulți, trebuie să avem două abordări; adică Dumnezeu le poruncește să crească din punct de vedere spiritual, iar înmulțirea trebuie privită pe două căi, adică în ideea de înmulțire fizică prin urmași, dar și o înmulțire a virtuților sufletești). Din acest motiv „*scopul principal al nunții creștine, după porunca lui Dumnezeu (Facere I,28; II,18-24) și după învățătura Bisericii Ortodoxe, este unirea prin iubire a celor doi soți în numele Domnului pentru nașterea de copii, spre înmulțirea neamului omenesc*”³². „*Pentru că nașterea de copii, nu este numai o datorie social, firească, ci este mai întâi o poruncă dumnezeiască, care contribuie foarte mult la mântuirea părinților*”³³.

Observăm că familia a fost lăsată de Dumnezeu pe pământ pentru ca cei doi soți să formeze un singur cuget în slujirea lui Dumnezeu, precum și de a contribui la înmulțirea neamului omenesc pe pământ, deci vorbim de nașterea de prunci.

Pe lângă problema concubinajului sau a întârzierii cu intenție a nașterii de copii, o altă problemă care amenință trupul familiei este divorțul. Acesta are ca rădăcină lipsa unei vieți de cuplu în lumina Evangheliei. Soții refuză să găsească căi duhovnicești de rezolvare a diferitelor încercări care apar în viața lor. Consideră că dacă apar și evenimente neplăcute soluția cea mai bună este divorțul, iar cauza apariției diferitelor încercări este faptul că, relația lor nu ar mai trebui să meargă mai departe. „*În general, soții au datoria de a se ajuta unul pe altul, atât la bine cât și la necaz, și mai ales la boală și în greutățile vieții în general*”³⁴.

Privind într-un ansamblu duhovnicesc, putem deduce că încercările din viața de familie nu vin ca o consecință a faptului că cei doi soți nu trebuiau să fie împreună, ci toate aceste încercări vin spre a consolida și a duce tot mai mult spre desăvârșire celula familiei. Bineînțeles că omul în general, indiferent că este mirean sau monah, este bine să aibă în toate o viziune duhovnicească, astfel va putea progresa pe plan spiritual. În schimb lipsa unei viziuni duhovnicești duce de multe ori la suferință și haos spiritual, dar și fizic.

Pentru fiecare dintre noi, mama de cele mai multe ori reprezintă părintele față de care avem cel mai mare atașament, dat fiind faptul că aceasta este cea care poartă timp de nouă luni copilul în pântecul ei și cu care de cele mai multe ori copilul își petrece o parte însemnată din viața lui. Părintele Cleopa oferă cuvinte foarte frumoase despre slujirea maternă: „*Așa a făcut-o Dumnezeu pe mama, ca să poată crește generațiile lumii întregi*”³⁵; „*O inimă de mama adevărată, nimeni n-o poate prețui, cât este de scumpă*”³⁶.

Așadar, dacă bărbatul este chemat la slujirea preoției speciale, femeia este chemată la slujirea maternității, iar cele două slujiri fac parte din preoția generală/universală (atâta timp cât acestea sunt împlinite spre slujirea și preaslăvirea lui Dumnezeu, dar și spre mântuirea omului și spre dobândirea în această viață a diferitelor daruri spirituale).

Ca o concluzie la acest capitol, se poate adăuga faptul că, deși părintele Ilie Cleopa a fost monah, totuși fiind unul dintre marii duhovnici ai neamului românesc, a reușit să adune în jurul său nu doar monahi, ci și mireni; aceștia veneau cu diferite necazuri din familie, iar acest lucru l-a făcut pe părintele, deși nelocuind

29 Arhimandritul Cleopa Ilie; *Lumina și faptele credinței, 14 Convorbiri realizate de Arhimandrit Ioanichie Bălan*; Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei; Iași; 1994; pg.86

30 *Ibidem*, pg.86

31 *Ibidem*, pg.80

32 *Ibidem*, pg.85 (apud. *Învățătura de Credință Creștină Ortodoxă*, pg.487; *Dicționarul Teologic*, Pr. I. Bria, 1991, pg.95-96)

33 *Ibidem*, pg.90

34 *Ibidem*, pg.105

35 Din cuvintele Arhimandritului Cleopa Ilie, *op.cit.*, pg.152

36 *Ibidem*, pg.152

în lume, să știe totuși ce este în lume. Luminat fiind de Dumnezeu, pentru viața sa înduhovnicită, a reușit să ofere, după cum s-a putut observa, sfaturi pentru viața de familie și pentru încercările cu care aceasta se confruntă în zilele noastre.

Ce am putut întâlni specific la părintele Cleopa au fost povețele despre cum este bine ca orice familie să își aleagă nașii, adică părinții spirituali; deoarece aceștia vor avea rolul de consfătuitori și călăuzitori ai soților în viața lor de familie. Deci aceștia vor juca un rol în creșterea sau descreșterea duhovnicească a soților.

ANEXĂ

Din respect și evlavie pentru marii duhovnici ai neamului nostru românesc, pe care nu i-am abordat în această lucrare, am ales să așez în această anexă câteva cugetări ale altor câțiva duhovnici ai Bisericii noastre. Memoria și învățăturile acestora au ținut, țin și vor ține (cât va mai rându-i Dumnezeu) vie, trează și lucrătoare conștiința morală a poporului nostru român (indiferent că vorbim de diasporă sau de românii care nu au părăsit acest teritoriu). Aceștia reprezintă o parte din istoria neamului nostru, iar credincioșii astăzi continuă să meargă la acești duhovnici, chiar numai pentru a le săruta crucea, în semn de recunoștință pentru moștenirea spirituală pe care ei ne-au lăsat-o.

În următoarele câteva rânduri voi așeza unele cugetări de-ale lor.

1. Părintele Arsenie Papacioc: *„Iubirea răspunde la toate întrebările: iubirea aduce prunci, care dau valoare nemaipomenită căsniciei -zâmbetul lor- și creează unitate nezdruincinată familiei. Dar, vă repet, nașterea de prunci nu este scop căsniciei, este o consecință. Scopul este stimularea reciprocă spre mântuire.”*³⁷

2. Părintele Iustin Pârnu: *„Într-o familie, doar necazurile, încercările dau măsură înțelegerii, a coeziunii sufletești, a dragostei.”*³⁸

3. Părintele Paisie Olaru: *„Dacă fugi de copii, fugi de mântuire. Nici să nu rămâi la un singur copil, ca să nu-l pierzi și pe acela. Mai sănătoși sunt copiii mulți în casă.”*³⁹

4. Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa: *„Nu trageți prea tare la juguri îndepărtate. Bucurați-vă mai mult unul pe altul, grăbiți-vă, rugându-L pe Dumnezeu să vă binecuvinteze cu naștere de prunci, dații vieții ceea ce este al ei și lui Dumnezeu ceea ce este al Lui.”*⁴⁰

5. Părintele Atanasie Ștefănescu: *„Piatra de temelie a societății este familia. Când s-a prăbușit familia, s-a prăbușit totul.”*⁴¹

6. Părintele Adrian Făgețeanul: *„Dumnezeu nu face nici o deosebire între monahi și mireni, și, în calendarul nostru, sunt mai mulți sfinți mireni decât călugări, mult mai mulți. Adică soț, soție, copii în familie. Or, rugăciunea de care vorbește Dumnezeu, asta în duh și-n adevăr, se poate face chiar mai bine în ascuns, în familie, decât în public, în mănăstire.”*⁴²

7. Părintele Nicolae Tănase: *„Calitățile celuilalt trebuie puse alături de greșelile noastre, de defectele noastre, în doi desagi în față. Greșelile celuilalt și calitățile noastre în ceilalți desagi, în spate. În felul acesta nu vom vedea în față noastră decât calitățile celuilalt și defectele noastre.”*⁴³

37 Părintele Arsenie Papacioc (ediție îngrijită de Ieromonah Benedict Stancu), *Despre armonia căsătoriei*, Ed. Elena, Constanța, 2013, pg.41

38 Părintele Iustin Pârnu, *Daruri duhovnicești*, Ediția 2, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2010, pg.27

39 Arhimandrit Ioanichie Balan, *Părintele Paisie Duhovnicul*, Ed. Doxologia, Iași, 2010, pg.48

40 Pr. Gheorghe Calciu-Dumitreasa, *Viața părintelui Gheorghe Calciu după mărturiile sale și ale altora*, Ed. Christiana, București, 2007, pg.277

41 (audio) Părintele Atanasie Ștefănescu – Priviți la esența lucrurilor (min.10); adresă site: soundcloud.com/radioot/pr-atanasie-stefanescu-priviti-esenta-lucrurilor

42 Părintele Adrian Făgețeanul, *Viața mea mărturia mea*, Ed. Areopag, 2012, pg.122

43 Părintele Nicolae Tănase, *De la prietenie la iubire – Căsătoria, taina iubirii creștine*, Ed. Agaton, Făgăraș, 2011, pg.27 (părintele Tănase încă este în viață; este cunoscut în țară pentru centrul său pentru copiii orfani, centrul aflându-se pe Valea Plopului)

CONCLUZII

După cum s-a putut observa în toate cele abordate mai sus, este evidentă preocuparea duhovnicilor români pentru problemele cu care familiile creștine sau cei care doresc să își întemeieze o familie se confruntă. Cu toate că ei sunt monahi, totuși au preocupări pentru ceea ce presupune viața de familie.

Putem presupune cu o oarecare certitudine (pe baza celor tratate anterior) că monahii și-au îndreptat atenția și spre soți, copii, nu doar spre monahi sau cei care doresc să intre în monahism deoarece această mica biserică, numită familie, are un caracter tainic.

Cei care doresc să pășească la Sfânta Taină a Căsătoriei și înaintea lui Dumnezeu pentru a-și uni sufletele și destinele, formând un singur trup, practic vin și își asumă lucrarea de a fi reflexie a unității divine pe pământ; deoarece Dumnezeu este Unul după ființă și întreit în ipostasuri.

Observând aceste lucruri, putem înțelege de ce acești părinți au căutat să vină cu răspunsuri duhovnicești la problemele de familie. Putem privi acest interes al lor ca pe o apologie asupra familiei binecuvântate de Dumnezeu și întemeiată pe învățăturile Evangheliei. Încercări nu există doar acum, acestea au existat și vor mai exista până la sfârșitul veacurilor; de aici observăm lupta neîncetată a diavolului contra lucrării lui Dumnezeu. El caută să distrugă tot ceea ce Dumnezeu a rânduit omului (înainte, dar și după cădere), deci vorbim de vrăjmașul care caută să piardă pe om (fie că este monah sau mirean). Lupta cu potrivnicul ne privește pe toți, din acest motiv este bine ca familiile să urmeze sfaturile preoților de mir, dar și pe cele ale monahilor (în cazul de față cei trei duhovnici amintiți).

Trăirea interioară deosebită a duhovnicilor noștri a dus la luminarea rațiunii și inimii lor de către razele harului lui Dumnezeu; acest lucru permițându-le să poată vedea această lume dincolo de sfera materială/lumească. Viziunea lor asupra lumii fiind una profundă, prin urmare când oamenii veneau la aceștia pentru a cere ajutor în diferitele probleme casnice sau familiale ei reușeau să vada dimensiunea duhovnicească a acestor probleme; tocmai din motivele acestea și răspunsurile lor sau mai bine spus învățăturile lor nu erau lipsite de sens, nu erau doar niște vorbe goale și lipsite de orice înțelegere. Cu atât mai mult că acestea erau întărite de viața lor deosebită (iar în cazul unora chiar și de minuni; acestea fiind daruri date lor de Dumnezeu pentru o viață ascetică).

Biserica Ortodoxă nu s-a opus și nici nu a avut ceva împotriva implicării monahilor în viața de familie, ba mai mult chiar a văzut în lucrarea lor ceva benefic pentru trupul tainic al lui Hristos (care este instituția și comunitatea Bisericii). Acest lucru poate fi observat prin simplul fapt că aceste învățături sunt păstrate în opere literare, care până astăzi se găsesc la dispoziția credincioșilor în diferite magazine sau la diferite edituri. Biserica Ortodoxă (fie că vorbim de cea din România sau din alte țări), prin această modalitate încearcă să păstreze vie învățătura duhovnicească a acestora; cu toate că ei au trait în perioade de timp mai apropiate sau mai depărtate de zilele noastre totuși cuvântul lor rămâne viu și lucrător în inimile și conștiințele noastre.

Ca un dicton, ca răspuns, pentru problemele familiei (dar în mod general pentru orice încercare ce vine asupra noastră, fie că vorbim de monah sau mirean) rămâne acesta: „Înapoi la Sfinții Părinți!”. Acest dicton ne sugerează ideea reîntoarcerii la învățăturile Sfinților Părinți ai Bisericii lui Hristos. Căci învățăturile duhovnicilor români se bazează nu doar pe Sfânta Scriptură, ci și pe învățăturile teologice și duhovnicești ale Sfinților Părinți (învățături păstrate de Biserică în Sfânta Tradiție; Biserica fiind păstrătoarea și transmițătoarea Sfintei Tradiții).

În concluzie, este bine ca laicii să accepte sfaturile și învățăturile acestor duhovnici despre familie, deoarece, după cum am putut observa, învățăturile și viața lor se bazează pe normele de viață descoperite de Dumnezeu prin cele două izvoare ale revelației divine, adică Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție.

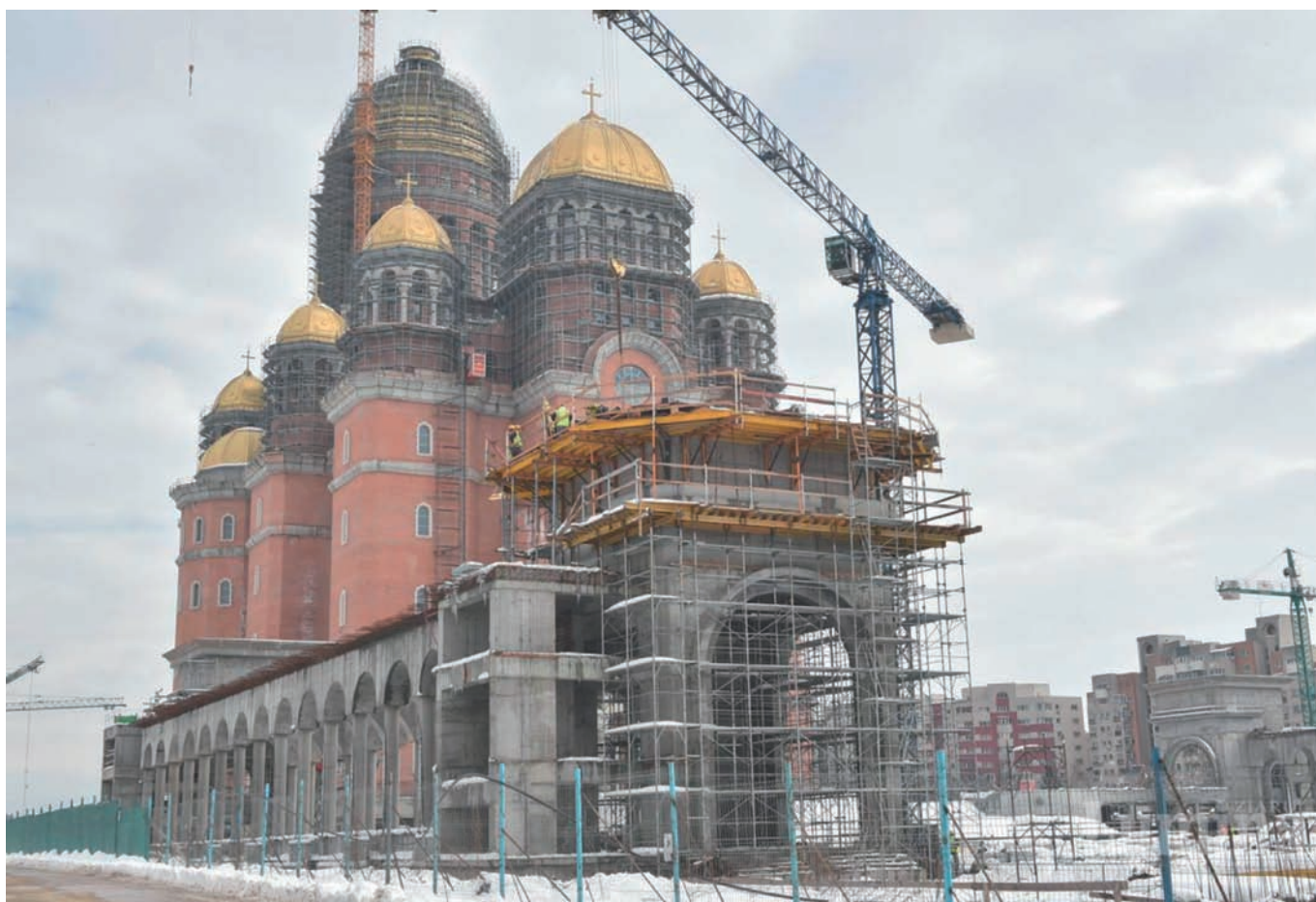
CATEDRALA, LĂCAȘ SFÂNT – SIMBOL AL ORTODOXIEI (II)

MARIA TCACIUC BRĂTEANU

CATEDRALA MÂNTUIRII NEAMULUI - BUCUREȘTI

Istoria ne spune că preocupările pentru construirea unei catedrale românești ortodoxe la București au existat încă din timpul Regelui Carol I (1881-1914). Astfel că după proclamarea României ca regat regele a înaintat Camerei Legislative un proiect de lege în acest sens. În anul 1891 Guvernul condus de Generalul Ioan Emil Florescu a hotărât organizarea unui concurs internațional pentru realizarea unui proiect al catedralei. În urma acestei hotărâri a avut loc un protest al arhitecților români prin care au cerut organizarea unui concurs național, protest susținut de către Mitropolitul Pimen al Moldovei. În revista „Analele de Arhitectură” nr. 6 din 1891 se spunea: „Catedrala țării este monumentul național cel mai important, care simbolizează în gradul cel mai înalt credința nestrămutată a poporului român în religia creștin-ortodoxă”.

În anul 1892 la cerea Ministrului Cultelor și Instrucțiunii Publice, Take Ionescu, Parlamentul a diminuat suma acordată pentru construirea catedralei. Mai târziu, în 1898 Spiru Haret a cerut bani pentru instituțiile de învățământ începute și neterminate. Noul ministru al Cultelor și Instrucțiunilor Publice, Dr. Constantin Istrate a anunțat la ședința Sfântului Sinod din 11.05.1900 că banii repartizați pentru proiectul catedralei s-au cheltuit în alte scopuri și a propus ca Sfântul Sinod să se ocupe de construirea

catedralei adunând bani prin subscripție publică. Mitropolitul Iosif Naniescu a susținut ca cel mai bun amplasament pentru construirea catedralei ar fi în Dealul Mitropoliei pe locul unei piețe și a locului unde a fost casa familiei Brâncoveanu. Bani au început a fi adunați prin colectă publică. De remarcat a fost donația unei sume foarte mari de bani de către boierul basarabean Vasile Stroiescu(1902). Adunarea de fonduri pe liste de subscripție a fost oprită odată cu izbucnirea Primului Război Mondial.

După terminarea războiului a fost chiar o perioadă de multă speranță, perioadă în care s-au făcut schițe, proiecte și s-a vorbit despre amplasarea construcției. Mitropolitul primat Miron Cristea a fost unul dintre promotorii acestui proiect după 1918. La rugămintea sa Regele Ferdinand dă un Hrisov regal (10.05.1920) prin care a stipulat că ridicarea catedralei se va face în amintirea victoriei armatei române în Războiul de întregire a neamului spunând: „Suntem datori să ridicăm în capitala tuturor românilor Biserica Mântuirii Neamului ca simbol al unității sufletești a întregului neam”.

Pe data de 4 februarie 1925 a luat ființă Patriarhia Română. La 1 noiembrie 1925 Patriarhul ales, Miron Cristea a reluat proiectul catedralei, iar Ministrul Ionel I. Brătianu a deschis un buget pentru acest proiect. La prima ședință a Consiliului Național Bisericesc din 03-04.02.1926 s-a hotărât în comisii de specialitate demararea tuturor problemelor legate de amplasarea clădirii catedralei. Oameni de cultură, specialiști, arhitecți, ingineri, profesori universitari ca: Nicolae Iorga, Ing. Gheorghe Balș, Ministrul cultelor Aurel Vlad, primarul general al capitalei Dem Dobrescu și alții au făcut propuneri pentru amplasament. S-au propus peste 12 locuri. În cele din urmă s-a ajuns la o concluzie: Dealul Mitropoliei. Pe data de 11.05.1929 a fost marcat locul și sfințit prin punerea unei troițe.

Începerea celui de-al Doilea Război Mondial a întrerupt preocupările legate de construcția catedralei. Evenimentele politice care s-au succedat după terminarea războiului și în toată perioada comunistă au făcut ca proiectul construirii unei catedrale ortodoxe să nu se mai reia.

După mulți ani, după evenimentele ce au avut loc în Decembrie 1989, proiectul ridicării unei catedrale naționale ca o voință a Sinodului, dar și a poporului român (în urma unor sondaje ce au întrunit peste 60 % din voturi din rândul populației) a revenit în actualitate și s-a trecut la realizarea proiectului, la discuții legate de amplasarea edificiului, la costuri, arhitectură etc. Pe data de 7 februarie 1995 Patriarhul Teoctist a făcut un apel la conducerea de stat a țării, la cler și credincioși, aducând în actualitate ideea desăvârșirii proiectului construirii unei catedrale în capitala țării ca pe un deziderat început cu mult timp în urmă. Astfel, în 1998, Ministrul Lucrărilor Publice Nicolae Noica a propus terenul construcției pe vechiul amplasament din Piața Unirii. În data de 27 ianuarie 1999 Guvernul României a dat H.G. nr.38/25.01.1999 privind elaborarea planului urbanistic zonal referitor la amplasarea catedralei în Piața Unirii, însoțit de studiile de fezabilitate. Pe data de 5 februarie 1999 în prezența Sfântului Sinod și a Adunării Naționale Bisericești, a Președintelui României, Emil Constantinescu, a Primului Ministru Radu Vasile, a reprezentanților instituțiilor de stat și de cultură, a numeroși preoți și credincioși, Patriarhul Teoctist a sfințit locul și a așezat piatra de temelie la baza căreia s-a pus un hrisov. La 14 aprilie 1999 a fost lansat concursul național de urbanism și arhitectură. La nici o lună de la acest eveniment a avut loc pe data de 7 mai 1999 vizita Papei Ioan Paul al II-lea, care s-a închinat înaintea crucii sfințite pe locul unde era hotărâtă construcția catedralei. Abia peste un an, pe data de 19 aprilie 2000 are loc transferarea terenului stabilit din Piața Unirii, din proprietatea statului către Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române.

Ulterior s-a constatat că proiectul elaborat sub coordonarea profesorului arhitect Augustin Ioan nu este de acceptat întrucât s-a redus substanțial suprafața amplasamentului, fapt arătat și de Permanența Consiliului Național Bisericesc (14 aprilie 2003). Ca urmare, se găsește un nou amplasament, în Parcul Carol, pe platoul unde era ridicat Monumentul Eroilor Comuniști (dat prin HG 468 /18.04.2003), cu mențiunea că Patriarhia trebuie să se ocupe de găsirea unui nou amplasament al monumentului. Între timp au fost făcute și alte propuneri de amplasament care însă au fost abandonate din diverse motive. Proiectul construirii catedralei este din nou oprit. Pe data de 16 februarie 2005 Guvernul României dă O.U.nr.19/17.03.2005 cu stabilirea unui nou amplasament predat de către Camera Deputaților Patriarhiei Române pe Dealul Arsenalului.

Pe data de 29 noiembrie 2007 noul patriarh –Preafericitul Părinte Patriarh Daniel ales de către Colegiul Electoral Bisericesc la 12 septembrie 2007 și înscăunat pe 30 septembrie 2007 a pus piatra de temelie a catedralei. Prin Hotărârea Consiliului Național Bisericesc s-a hotărât ca ridicarea catedralei să se facă pe Calea 13 Septembrie nr.4-60, sector5, între Ministerul Apărării Naționale și Palatul Parlamentului României. Realizarea proiectului a plecat cu organizarea unui concurs care să țină seamă de funcționarea liturgică, bazată pe reguli de arhitectură bisericească. În urma dezbatelor

s-a concluzionat să se organizeze trei simpozioane cu tema: „Noua Catedrală Patriarhală - Catedrala Mântuirii Neamului-arhitectură, structură, utilitate culturală”, care s-a desfășurat în Aula Magna „Teoctist Patriarhul” din Palatul Patriarhal în zilele de 15 decembrie 2008, 26 iunie 2009 și 7 decembrie 2009. După discuțiile avute între Patriarhie și specialiști, în urma desfășurării simpozionului s-a lansat licitația și s-a stabilit și termenul de predare a documentației, cât și macheta viitoarei construcții.

Evaluarea finală a avut loc în perioada 30 iunie – 1 iulie 2010 la Palatul Patriarhal. A câștigat firma SC „Wanel Exim SRL” din Bacău, sub îndrumarea arhitectului Constantin Amariei, care la sfârșitul anului 2010 a demarat începerea lucrărilor. Catedrala are 126,10 m lungime, 67,70 de m lățime la absinde, 120 de m înălțime până la baza crucii de pe turla principală, iar crucea va avea înălțimea de 7 m. Aria totală construită la sol este de 13.668,50 metri pătrați iar aria totală desfășurată construită este de 52.529,20 metri pătrați. Aria totală utilă este de 36.897,96 metri pătrați cu un volum de 323.000 de metri cubi. Capacitatea este de 6000 de pelerini și 1000 de scaune. Terenul aferent catedralei este de 38 de ha. Ușa principală are 120 de tone iar zidurile au grosimea de 2 m. De pe terasa cupolei principale se vede panorama orașului până în depărtare și se poate ajunge pe terasă cu ajutorul scărilor sau cu cele 8 lifturi interioare. Catapeteasma este unică în lume fiind realizată integral dintr-un micromozaic cu greutatea de 8 tone, pe o suprafață de 400 metri pătrați. Catapeteasma are 23 de m lățime și 18 m înălțime, fiind realizată făcută de pictorul Daniel Codrescu și echipa sa.

Pe data de 11 noiembrie 2016 a fost turnat la Innsbruck (Firma Grassmayr) primul clopot de 25 de tone, cu un diametru de 3,35 m, fiind cel mai mare clopot în mișcare din lume situat într-un edificiu bisericesc și ridicat la înălțimea de 65 de m. Pe clopot se află în basorelief Patriarhul Daniel, ca un omagiu adus pentru binecuvântarea acestuia. Sunetul clopotelor se aude de la o distanță de 15 km. Catedrala este dotată cu 6 clopote.

Catedrala „Mântuirii Neamului” este una dintre cele mai mari catedrale din lume și are ca hram principal „Înălțarea Domnului” (Ziua Eroilor) iar ca hram secundar Sf. Apostol Andrei-cel întâi chemat, Ocrotitorul României (sărbătorit la 30 noiembrie). Pe data de 25 noiembrie 2018 a avut loc târnosirea de către Sanctitatea Sa Patriarhul Ecumenic Bartolomeu și Preafericitul Părinte Patriarh Daniel. Primul Te Deum în Catedrala Neamului a avut loc de Ziua Națională a României și a fost oficiat de către Episcopul vicar Ieronim Sinaitul pe 01 decembrie 2018, la împlinirea celor 100 de ani de la Marea Unire.

Din ansamblul liturgic face parte și Paraclisul „Învierea Domnului” construit în 2011 din sponsorizări, prin grija Părintelui Arhimandrit Ciprian Grădinaru și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. În paraclis se află o copie fidelă a icoanei Maicii Domnului-Prodromița, făcătoarea de minuni (pictată după icoana originală care a fost pictată miraculos la Iași în 1863 și a fost dusă la Sfântul Munte Athos, unde a devenit ocrotitoarea Schitului românesc Sfântul Ioan Botezătorul sau Prodromu) cât și racla cu sfințele moaște ale Sfântului Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului. În paraclis se desfășoară zilnic o activitate liturgică, pastorală și misionară. Icoana a fost sfințită pe 29 octombrie 2011.

Catedrala Mântuirii Neamului este un simbol arhitectural tradițional bizantin-românesc. În partea de vest se află două clădiri concave: „Casa Sfântului Andrei” ce este destinată clerului și întrunirilor și „Casa Pelerinului”, destinată pelerinilor. Ambele clădiri sunt orientate cu concavitatea spre catedrală sugerând prin amplasarea lor piciorul unui mare potir. Piciorul potirului simbolizează iubirea Sfintei Treimi. Lampadarele (potirul în lumină) simbolizează Taina Mirungerii, locul de împlinire în comuniune a credincioșilor și de recunoștință față de Dumnezeu, fiindcă sunt simbolul morții față de păcat și al învierii pentru sfințenie și viața veșnică. Cele două brațe ale potirului reprezintă incinta de acces, ce are în centru său fântâna – baptisteriu, simbol al Tainei Botezului.

Cu atâtea și atâtea tergiversări și cu toate greutatețile, începutului locul unde s-a ridicat lăcașul sfânt și unde se desăvârșește această operă în toată complexitatea sa este și va rămâne locul unui ideal sfânt, binecuvântat de Dumnezeu. Este locul încărcat de har și daruri dumnezeiești asupra credincioșilor pe calea mântuirii și a comuniunii cu Dumnezeu și este de asemenea simbolul deschiderii misionare a Bisericii spre credincioși, cu îndemnul la credință, smerenie și pocăință.

Catedrala Mântuirii Neamului este și va rămâne un simbol al spiritualității naționale în memoria eroilor neamului, a poporului român, un simbol al unității dintre generații, cât și a românilor de pretutindeni, simbol al demnității naționale, al simbiozei dintre lucrarea duhovnicească și cea socială a Bisericii și nu în ultimul rând un reper istoric, un simbol al Ortodoxiei universale.

MĂRTURISIREA LUI IISUS E NEDESPĂRȚITĂ DE URMAREA ACESTUIA

Preot AUREL FEDIUC
Parohia Crai Nou

„Pe cel ce Mă va mărturisi pe Mine în fața oamenilor îl voi mărturisi și Eu în fața Tatălui Meu Care este în ceruri. Și cel ce nu-și ia crucea sa și nu-Mi urmează Mie, nu este vrednic de Mine” (Matei 10, 32; 38)

Biserica noastră a rânduit ca prima Duminică după Rusalii să fie închinată tuturor sfinților știuți și neștiuți, care au făcut din viața lor o candelă aprinsă pe altarul veșniciei. Sfinții au conlucrat cu harul Duhului Sfânt coborât în lume la Cincizecime. Ei au fost din lume, „dar mai presus de lume”, au fost supuși încercărilor sau chiar au căzut; dar cu răbdare și smerenie au urcat în viața lor dincolo de clipele dăinuirii efemere, oferind-o locaș „Cuvântului”. Sfințenia absolută este atribuită lui Dumnezeu: „Sfințiți-vă și veți sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeu vostru, sfânt sunt”(Levitic 11, 44); dar ea este o calitate care poate fi însușită și de om prin participare la sfințenia lui Dumnezeu.

Cunoaștem sfinți care înainte au fost păgâni, păcătoși ori virtuoși, bărbați ori femei, învățați sau neînvățați, bogați sau săraci, români sau alte naționalități, făcători de minuni și martiri pentru Hristos, care L-au mărturisit și urmat pe Domnul. Ei au fost oameni ca și noi, dar s-au jertfit cu prioritate lui Dumnezeu.

Vom încerca explicăm unitatea dintre mărturisirea și urmarea lui Hristos, pe firul pericopei evanghelice, dar și mărturisirea credinței noastre în cinstirea sfinților. Mai întâi vom încerca să înțelegem ce înseamnă că:

Mărturisirea lui Iisus este nedespărțită de urmarea Acestuia

Mărturisirea sau preamărirea unei persoane presupune fie credința în existența reală a ei și admirația care te face să-ți însușești comportamentul și indicațiile ei; fie o mai puțină admirație, de pe margine, fără să reușească să te facă să o imiți sau să o ascuți. Însă mărturisirea lui Hristos presupune în mod absolut credința și iubirea față de persoana Lui, cât și implicit cunoașterea și urmarea învățaturii Lui. Mântuitorul ne spune: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6), ori, pentru a ajunge la sfințenie e nevoie de jertfă și de urmare necondiționată a căii adevărului Domnului Iisus Hristos. Orice om este chemat la îndumnezeire, desăvârșire; pentru ca să ne mântuim și să ne facem locaș în ceruri suntem chemați ca, „lupta cea bună să luptăm” și Împărăția lui Dumnezeu să o câștigăm. „Sfinților mucenici care bine v-ați nevoit și v-ați încununat rugați-vă Domnului să se mântuiescă sufletele noastre”. Sfinții lui Dumnezeu au fost următori și implinitori ai poruncilor lui Dumnezeu, voia lor a fost în deplin acord cu voia lui Dumnezeu, de aceea ei au înțeles că „cel

ce are poruncile lui Domnului Iisus și le păzește, acela îl iubește pe Dumnezeu și va fi iubit și de Dumnezeu” (Ioan 14, 21).

Iubirea este generatoare de împlinirea voinței lui Dumnezeu, de mărturisirea Sa; dar iubirea trebuie să fie în inimă; Duhul Sfânt trebuie să fie în inimă. Îndreptățit spune Sfântul Pavel că „Duhul lui Dumnezeu sălășluiește întru voi” (I Cor. 3, 16). Iubirea presupune atât mărturisirea cât și urmarea Mântuitorului Hristos, iar urmarea este o condiție firească a mărturisirii. Mântuitorul spune în Evanghelie că cine se va lepăda de El, lepădat va fi și de Tatăl ceresc, adică din Împărăția lui Dumnezeu.

La întrebarea Sf. Ap. Petru ce vor primi cei care l-au urmat pe Hristos, Mântuitorul răspunde: „cei ce Mi-ați urmat Mie, la nașterea din nou a lumii, când Fiul Omului va ședea pe tronul slavei sale, veți ședea și voi pe douăsprezece tronuri, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel” (Ioan 19, 28). Adevărații următori ai lui Hristos au trăit în rugăciune, post și fapte bune. Numai rugăciunea, harul lui Dumnezeu și postul fac în așa fel ca noi să ne ridicăm pe baricadele sfințeniei, să devenim sfinți. Domnul Hristos spune în pericopa evanghelică că: „Cel ce iubește pe tatăl său ori pe mama sa mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine; cel ce-și iubește pe fiul său ori pe fiica sa mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine” (Matei 10, 37).

Oare, Dumnezeu vrea să ne iubim părinții cu jumătate de măsură? Nicidecum, ci de aici trebuie să înțelegem că iubirea lui Dumnezeu este prioritară, este mai mult decât totul; ba chiar ea impune și iubirea semenilor (cf. I Ioan 4, 20). Sfinții au împlinit și această faptă în viața lor. Mai trebuie să ne amintim că mărturisitori și următori ai lui Hristos au fost nu numai Sfinții Apostoli, ierarhii, mucenicii, mucenițele, împărații, cuvioșii, cuvioasele, martirii etc., ci și cei care s-au jertfit în timpul persecuțiilor, sau oameni de cultură și profesori de teologie care au suferit în închisorile comuniste. Ne amintim de părinții profesori Dumitru Stăniloae, Constantin Galeriu, Ene Braniște etc., ori de Alexandru Mironescu membru al Rugului Aprins sau părinții Arsenie Papacioc, Arsenie Boca, Nichifor Crainic etc. Aceștia și mulți alții au fost cei care nu s-au lepădat de Hristos în vremuri de încercare.

Mărturisirea credinței noastre în cinstirea Sfinților

Biserica Ortodoxă a mărturisit întotdeauna credința în cinstirea sfinților, dar și moaștelor acestora. Sfinții sunt purtători de har (II Cor. 9, 14; Fapte 6, 8), mijlocitori și rugători lui Dumnezeu pentru noi, precum citim: „Nu încetez a mulțumi pentru voi, pomenindu-vă în rugăciunile mele” (Ef. 1, 16); dar și prietenii lui Dumnezeu: „Voi sunteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc” (Ioan 15, 14). Cea mai sfântă decât toți sfinții și mai cinstită decât toți heruvimii și serafimii este Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, Sfânta Fecioară Maria, Maica Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Urmează Sf. Ioan Botezătorul despre care Mântuitorul a spus că: „Nu s-a ridicat între cei născuți din femei mai mare decât Ioan Botezătorul” (Matei 11, 11). Noi ne rugăm sfinților pentru că sunt „vase alese ale lui Dumnezeu”, dar și slujitori ai Acestuia.

În acest sens, Sf. Ap. Pavel spune: „Mulțumesc lui Dumnezeu, Căruia îi slujesc din strămoși, cu cuget curat, că te pomenesc neîncetat, zi și noapte, în rugăciunile mele” (I Tim. 1, 3). Dumnezeu este lăudat între sfinții Lui (cf. Ps. 159, 1). Atât în Vechiul Testament, cât și în Noul Testament găsim nenumărate mărturii despre cinstirea dreptilor, proorocilor și sfinților lui Dumnezeu. De altfel cunoaștem o împărțire a proorocilor în: mari și mici. Deși în V.T. nu era dat încă Duhul, totuși Sf. Ap. Iacov (spre ex.) ne spune: „Și s-a împlinit Scriptura care zice: Și a crezut Avraam lui Dumnezeu și i s-a descoperit lui ca dreptate și a fost numit prieten al lui Dumnezeu (Iacov 2, 23). Prin darul și puterea lui Dumnezeu cei mai mulți sfinți sunt făcători de minuni. Observăm că „prin mâinile apostolilor se făceau semne și minuni multe în popor, și erau toți, într-un cuget, în pridvorul lui Solomon” (Fapte 5, 12). Apoi, „Ștefan (Apostolul), plin de har și de putere, făcea minuni și semne mari în popor” (Fapte 6, 8).

Sfinții sunt și vor rămâne modele de urmat pentru fiecare dintre noi. Ei sunt un continuu izvor de cultură și doctrină teologică ortodoxă pentru Biserică și pentru noi toți. Ei au fost adevărații cunoscători, comentatori și trăitori ai învățăturii sfinte revelate de Dumnezeu. Sfinții sunt „casnicii lui Dumnezeu” (Ef. 2, 19) și împreună-lucrători la ogorul mântuirii sufletelor noastre.

În țara noastră se găsesc multe moaște ale sfinților, spre care aleargă mii de credincioși ca să ceară ajutorul și puterea lor. Minunile și neputrezirea trupului lor după adormirea întru Domnul sunt dovezi ferme că sunt sfinți și purtători ai harului lui Dumnezeu. Fiecare dintre noi avem datoria de a-i cinsti pe sfinți și a ne ruga lor.

„O, preacinstit și preamărit sobor al sfinților lui Dumnezeu, cei ce ca îngerii fără de trup ați viețuit și Domnului ați plăcut, fiți-ne mijlocitorii și rugătorii noștri! (din Acatistul Tuturor Sfinților).

SFINȚENIA. TRĂIREA ÎN HRISTOS

DELIA ELENA CONSTANTIN

Dobândirea sfințeniei se obține printr-o adorare a sfinților lui Hristos, ce și-a dat viața pentru întreaga creație, pentru ca noi să devenim fii ai lui Dumnezeu după har, urmând chenoza Domnului. Smerenia, ascultarea, se dobândesc prin desăvârșire, care este asemenea unui prototip al sfințeniei prin care se aprofundează taina iubirii. Sfinții, acești mari rugători către Dumnezeu, strălucesc printr-o mireasmă ce înmiresmează prin profunzimea caracteristică adâncul inimii noastre, ca o rugăciune continuă către dobândirea rugăciunii lăuntrice.

Rugăciunea sfinților către Dumnezeu transmite o parte din iubirea divină către om, ca o perspectivă a cunoașterii, în principal a ascultării, ce este și se adâncește în prototipul sfințeniei.

Trăirea în Hristos se conturează ca un balsam adus celor ce viețuiesc după poruncile lui Hristos, după marea Sa iubire de oameni, ce l-a readus pe om la starea cea dintii. Afirmăm prin aceasta că sfințenia sfinților ce au trăit în rugăciune aprofundează și transfigurează menirea creației, spre desăvârșirea în Hristos. Prin Hristos, care este iubire și smerenie, se adâncește întreaga ființă a omului spre chenoză, pentru ridicarea sa la prototipul cu care este chemat să devină chip și asemănare. Starea la care este adus omul, această făptură ce a zămislit-o Dumnezeu prin iubirea Sa de oameni, se descoperă pe Sine într-o călătorie spre divinitate, spre Absolut.

Fericitul Augustin descrie acest aspect minunat pe care îl consideră ca o frumusețe interioară specifică ce caracterizează profunzimea lăuntrică și pune în valoare aspectul său interior.

Prin urmare, afirmăm că sfințenia se actualizează printr-un proces al desăvârșitei iubiri a lui Dumnezeu, ce mereu va aduce ca o continuitate profundă iubirea Tatălui, prin care se reînnoiește întreaga omenire, prin iubirea Sa divină. Divinitatea, ca și apartenența la ceea ce denumim sfințenie, va fi mereu accesibilă prin ascultare, smerenie și desăvârșire.

Sfinții se aduc pe sine în marea lor iubire față de Dumnezeu, ca o rugăciune ce va contempla frumusețea negrăită a Cerului, prin care se conturează creația divină, ca o fericire supremă spre dăruirea de Sine a lui Dumnezeu, ca un altar al iubirii divine.

ROMÂNIA, ȚARĂ RIDICATĂ PE JERTFELE EROILOR NEAMULUI

Preot dr. EMANUEL GAFIȚA
Garnizoana Lugoj

„Un popor care nu își cunoaște istoria și eroii, e ca un copil care nu își cunoaște părinții” (Nicolae Iorga).

Guvernul României, prin Decretul-Lege nr. 1693, din 20 aprilie 1920, a aprobat propunerile Bisericii Ortodoxe Române și ale Ministerului de Război pentru a se sărbători, în fiecare an, Ziua Eroilor, atunci când se celebrează Înălțarea Domnului Iisus Hristos cu trupul la cer. Această decizie a fost întreruptă după anul 1948, regimul comunist asigurându-se că tradiția religioasă a Zilei Eroilor este ascunsă sub onoarea eroilor, la 9 mai, avându-se în vedere Ziua Victoriei în Al Doilea Război Mondial, chiar dacă eroi erau doar cei ce luaseră parte la Campania din Vest, în 1944-1945.

La inițiativa Comitetului Central al Societății Mormintelor Eroilor căzuți în Război (1916-1921), Guvernul României a aprobat, în luna mai 1923 procedurile pentru stabilirea Eroului Necunoscut care a fost stabilit dintre osemintele a zece ostași, căzuți în luptele de pe Valea Jiului (Rasovița), Valea Prahovei (Azuga), Ciucea (Transilvania), București-Argeș-Neajlov (Bălăria), Mărăști, Mărășești, Oituz, Târgu Ocna, Topraisar (Dobrogea) și Chișinău (Basarabia), dispuse în zece sicrie. Acestea au fost aduse în Biserica Adormirea Maicii Domnului din Mărășești, la 15 mai 1923 și a fost desemnat elevul Amilcar Săndulescu din Liceul Militar Dimitrie Sturdza, de la Craiova, orfan de război (tatăl a fost învățător și sublocotenent de rezervă căzut în luptele de la Mărăști), pentru a decide, prin premoniție, eroul necunoscut.

Coșciugul cu osemintele Eroului Necunoscut a fost transportat în Capitală, fiind depus în Biserica Mihai Vodă din București și înhumat în fața Muzeului Militar din Parcul Carol I, la 17 mai 1923 (zi când se sărbătorea Înălțarea Domnului și Ziua Eroilor).

În vreme ce trompetul suna semnalul *Pentru Onor*, în toată țara, pentru două minute, s-a oprit orice activitate. Clopotele bisericilor, sirenele fabricilor și locomotivelor au transmis semnalele pentru reculegere și liniște de la un capăt la altul al țării.

În temeiul legilor adoptate, în vremea interbelică, Societatea Cultul Eroilor a strâns în mausolee, cimitirele definitive ale eroilor și cimitirele civile, rămășițele a 200000 de eroi români și militari străini, ce se aflau în morminte izolate sau grupuri de morminte răzlețe; a repatriat din și în străinătate osemintele

a peste 1500 de eroi, pe baza convențiilor stabilite; a construit 106 cimitire militare definitive și 13 mausolee; s-au asimilat mormintele de război și cele ale ostașilor și civililor căzuți în timp de pace în luptele pentru apărarea granițelor, a ordinii publice și a siguranței naționale. Activitatea Societății Cultul Eroilor este continuată, astăzi, de Asociația Națională Cultul Eroilor Regina Maria.

Răspunzând propunerii Patriarhului Teoctist Arăpașu, la 30 mai 1995, prin Legea nr. 48, Parlamentul României a proclamat Ziua Eroilor în aceeași zi cu Sărbătoarea Înălțării Domnului, reîntorcându-ne la tradiția din vremea interbelică.¹

Începând cu anul 2003, Zilei Eroilor i s-a conferit statutul de sărbătoare națională, continuând o tradiție românească statornică în perioada de după Primul Război Mondial. În acest an de grea încercare

Sărbătoarea Înălțării Domnului și Ziua Eroilor, a fost sărbătorită în data de 28 mai în condiții deosebite. Au fost organizate în țară ceremonii pentru cinstirea memoriei eroilor știuți și neștiuți, căzuți pe toate câmpurile de bătălie și în toate timpurile, pe ale căror morminte s-a înălțat România. Manifestările, mai restrânse din cauza pandemiei, i-au avut prezenți și pe preoții ce au înălțat rugăciuni pentru iertarea păcatelor celor răpuși în luptă și pe militarii prezenți la ceremoniile de depunere a coroanelor de flori organizate la monumentele din țară.²

Încercând să dea un răspuns liturgic la întrebarea „de ce se face pomenirea eroilor în ziua de Înălțare?“, Părintele Ene Braniște răspunde: „În Biserica românească se face pomenirea generală a eroilor, adică a tuturor celor morți pe câmpurile de luptă, în Joia Înălțării Domnului, pentru ca sufletele celor care s-au jertfit pentru patria lor să se înalțe cu Domnul în slava cerească”³

Având în atenția noastră toate argumentele menționate se cuvine să menținem vie flacăra neamului strămoșesc aprinsă prin sângele vărsat de înaintașii noștri, ale căror nume sunt scrijelite în foaia de aur a țării, pomenindu-i neîncetat și păstrându-le vie memoria ca a unora ce au reprezentat pietrele cele din capul unghiului ale vetrei noastre strămoșești.

1 Colonel (ret) Constantin Chiper, „România de astăzi, clădită pe jertfele Eroilor”, în *Observatorul Militar*, Nr. 21/2020, p. 1.

2 Locotenent Colonel Adrian Voinea ș.a., „Ziua Eroilor”, în *Observatorul Militar*, Nr. 22/2020, p. 4.

3 Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, *Liturgică Generală cu noțiuni de artă bisericească*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1985, p. 343.

COMUNICAT DE PRESĂ PRIVIND CENTENARUL TRATATULUI DE LA TRIANON (4 iunie 1920 – 4 iunie 2020)

La toate bisericile din Patriarhia Română, în timpul Sfintei Liturghii și la slujba *Parastasului pentru eroi*, din data de Joi, 4 iunie 2020, vor fi pomeniți *eroii, soldații, luptătorii, diplomații români și toți cei care au contribuit la realizarea României Mari* la nivel național, între anii 1916-1918, și recunoașterea acestora pe plan internațional, în special prin *Tratatul de la Trianon* din 4 iunie 1920.

Veșnica lor pomenire din neam în neam!

Biroul de Presă al Patriarhiei Române

CE ESTE TRATATUL DE LA TRIANON?

Tratatul de la Trianon a fost semnat la data de 4 iunie 1920 între Puterile Aliate învingătoare în Primul Război Mondial și Ungaria, în calitate de stat succesor al Imperiului Austro-Ungar, stat învins în Primul Război Mondial. Tratatul a fost semnat în Palatul Marele Trianon de la Versailles de către 16 state aliene (inclusiv România), pe de o parte, și de Ungaria, de altă parte.

Tratatul a fost semnat pentru a stabili frontierele noului stat Ungaria cu vecinii săi: Austria, Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor (stat devenit ulterior Iugoslavia), România și Cehoslovacia. Tratatul de la Trianon a făcut parte din seria tratatelor încheiate la finalul Primului Război Mondial, celelalte fiind

tratatele de pace încheiate de Puterile Aliate cu Germania (la Versailles, în 28 iunie 1919), Austria (la Saint Germain en Laye, în 10 septembrie 1919), Bulgaria (la Neuilly, în 27 noiembrie 1919) și cu Turcia (la Sèvres, semnat la 4 iunie 1920 și repudiat apoi, fiind înlocuit cu tratatul de la Lausanne).

Tratatul este divizat în patru părți. Prima parte include Pactul Ligii Națiunilor (parte comună pentru toate tratatele de pace încheiate după Primul Război Mondial).

Partea a doua (articolele 27-35) definește frontierele Ungariei cu statele vecine. În principiu, acestea sunt actualele frontiere ale Ungariei. Frontiera româno-ungară este descrisă în secțiunea a doua a articolului 27 (traseul actualei frontiere între România și Ungaria).

În principiu, Tratatul consfințează includerea teritoriului Croației-Slavoniei (partea de nord a Republicii Croația) și Voivodinei (inclusiv treimea de vest a Banatului) în cadrul Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor, a Slovaciei și Ruteniei (azi: Republica Slovacia și, respectiv, Regiunea Transcarpatia din Ucraina) în cadrul Cehoslovaciei, a Transilvaniei și părții răsăritene a Banatului în cadrul României și a Burgenlandului în cadrul Republicii Austriei.

Partea a treia (articolele 36-78), intitulată „Clauze politice pentru Europa”, conținea o serie de clauze privind, pe de o parte, cadrul bilateral al relațiilor dintre Ungaria și statele vecine, recunoașterea unor clauze politice privind anumite state din Europa (Belgia, Luxemburg etc.), dispoziții referitoare la cetățenie, protecția minorităților naționale.

Partea a patra (articolele 79-101), intitulată „Interesele Ungariei în afara Europei”, conținea prevederi referitoare la renunțarea de către Ungaria la tratatele încheiate de către Dubla Monarhie cu Maroc, Egipt, Siam (Thailanda de azi) și China.

Frontierele Ungariei cu statele vecine, astfel cum au fost descrise în tratat, au fost delimitate în anii imediat următori. Singura excepție a fost orașul Sopron (în limba germană *Ödenburg*) din Burgenland, care, în urma unui plebiscit ținut la data de 14 decembrie 1921, a decis să rămână parte a Ungariei.

Dispozițiile tratatului referitoare la minoritățile din Ungaria au fost aplicate parțial, astfel că procesul de asimilare a acestora a continuat, Ungaria fiind, în prezent, unul din statele cele mai omogene etnic din Europa.

Apariția noilor state independente și reîntregirea celor deja existente după dezintegrarea Austro-Ungariei și semnarea Tratatului de la Trianon

Tratatul de la Trianon a consfințit existența unui stat maghiar independent, ideal al revoluționarilor maghiari de la 1848 și al oamenilor politici maghiari în perioada de sfârșit a Dublei Monarhii, chiar dacă nu în frontierele imaginare de aceștia. În ciuda acestui fapt, Tratatul a fost și continuă să fie perceput în mentalul colectiv maghiar drept o catastrofă. Din această perspectivă Tratatul de la Trianon reprezintă doar actul care a consfințit sfârșitul regatului Sfântului Ștefan, regat care, de facto, dispăruse în secolul al XVI-lea, prin înfrângerea de la Mohács și divizarea teritoriilor sale între Imperiul Otoman și Sfântul Imperiu Roman (devenit ulterior Austria și, în 1867, Dubla Monarhie, Austro-Ungaria), dar care, formal, a continuat să existe, împărații de la Viena purtând până la sfârșit și titlul de regi apostolici ai Ungariei.

Tratatul de la Trianon a consfințit trecerea către statele succesoare sau vecine a 71% din teritoriul Transleithaniei (partea ungară a Dublei Monarhii) și a 63% din populație, aceasta din urmă, în majoritatea ei, alcătuită din etnici ne-maghiari. Totuși, traseul noilor frontiere, în multe cazuri, nu s-a suprapus granițelor etnice (din motive obiective, dată fiind imposibilitatea delimitării exacte a regiunilor cu populație amestecată), astfel că peste sau 2.535.000 de etnici maghiari au ajuns în afara teritoriului Ungariei, majoritatea lor trăind de-a lungul granițelor din statele succesoare noi.

Tratatul nu a ocupat un rol la fel de important în conștiința populației statelor succesoare sau vecine; în principiu, pentru acestea Tratatul de la Trianon a consfințit realizarea dreptului la autodeterminare al popoarelor din Transleithania (partea ungară a Dublei Monarhii) și a consfințit o realitate existentă pe teren (majoritatea teritoriilor fuseseră deja ocupate de către forțele armate ale României, Cehoslovaciei și Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor).

Deși istoriografia maghiară și unii oameni politici maghiari au susținut că Dubla Monarhie reprezentase o soluție mai echitabilă pentru minorități și că slovacii, croații, rutenii, românii din Transilvania ar fi fost mai favorizați în cadrul Dublei Monarhii decât în statele succesoare, nici un grup etnic din Dubla

Monarhie nu a susținut revenirea la starea de lucruri anterioară Primului Război Mondial. Deși slovacii și croații au urmărit să obțină independența aproape imediat după 1920, scopul lor era crearea propriilor state naționale, ideal realizat abia după 1990.

Regatul Ungariei, statul rezultat în urma Primului Război Mondial, a urmărit revizuirea, fie și parțială, a Tratatului de la Trianon, aliindu-se, în acest scop, cu statele revizioniste, Germania și Italia. Deși în perioada 1938-1941 s-a reușit anexarea unor teritorii care aparținuseră Dublei Monarhii (1938 - sudul Slovaciei, 1939 - Ucraina Subcarpatică, 1940 - nordul Transilvaniei, 1941 - teritorii aflate azi în Serbia, Croația și Slovenia), frontierele de la Trianon au fost consfințite din nou în anul 1947, prin Tratatul de Pace de la Paris (10 februarie 1947), încheiat între Puterile Aliate și Ungaria.

Tratatul de Pace de la Trianon a fost semnat la 4 iunie 1920 de Franța, Marea Britanie, Italia, Statele Unite, Japonia, România, Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, Cehoslovacia și alte nouă state - pe de o parte - și de Ungaria, pe de altă parte, aceasta fiind reprezentată de Agost Benárd și Alfréd Drasche-Lázár. Din partea României Tratatul a fost semnat de dr. Ion Cantacuzino, ministru de stat și Nicolae Titulescu, fost ministru.

Tratatul a fost ratificat de Marea Britanie în mai 1921 și de Franța în iunie 1921. Cu ocazia dezbaterilor referitoare la ratificarea de către Franța, Aristide Briand a confirmat frontierele fixate pentru România și integritatea sa teritorială, spunând: „Franța nu va interveni niciodată împreună cu guvernele aliate și prietene, pentru a dăuna dreptului României la suveranitate națională, oricât de puțin”.

Extrase:

„Articolul 45. Ungaria renunță, în ceea ce o privește, în favoarea României, la toate drepturile și teritoriile asupra fostei monarhii Austro-Ungare situate dincolo de frontierele Ungariei, astfel cum sunt fixate la art.27, partea a II-a (Frontierele Ungariei) și recunoaște prin prezentul Tratat sau prin orice alte Tratatate încheiate în scopul de a îndeplini prezenta încheiere, ca făcând parte din România.”

„Articolul 47. România recunoaște și confirmă, față de Ungaria, angajamentul său de a accepta inserarea, într-un tratat încheiat cu principalele puteri aliate și asociate, a dispozițiilor socotite necesare de către aceste puteri, pentru a proteja în România interesele locuitorilor care diferă de majoritatea populației prin rasă, limbă și religie, precum și pentru a proteja libertatea de tranzit și un regim echitabil pentru comerțul celorlalte națiuni.”

„Articolul 161. Aliații și guvernele asociate afirmă și Ungaria acceptă responsabilitatea Ungariei și aliaților ei pentru cauzele de pierderi și daune la care guvernele aliate, asociate și cetățenii lor au fost supuși, ca o consecință a războiului impus prin agresiunea Austro-Ungară și aliații ei.”

CHIRIARHUL ARADULUI, FIU DUHOVNICESC AL EPARHIEI NOASTRE, LA ANIVERSARE

REDAȚIA

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, a împlinit joi 4 iunie, vârsta de 84 de ani.

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei (cu numele de mirean de Traian Petru) Seviciu s-a născut la 4 iunie 1936 la Timișoara, din părinții Caius și Vioara. Unchiul său pe linie paternă, notarul Sevici din Lugoj, a fost arestat în anul 1948 de autoritățile comuniste. A urmat școala elementară în Timișoara și mai apoi studiile medii la Liceul „Constantin Diaconovici Loga” din Timișoara, între anii 1946-1953. Între anii 1953-1957 a urmat studiile superioare la Institutul Teologic Universitar din București, alegând ca

subiect pentru teza de licență „Hristologia și soteriologia Sfântului Atanasie cel Mare”. Între 1957-1960 a urmat cursurile de doctorat la același Institut, cu specialitatea Patrologie și specialitatea secundară Istoria bisericească universală. La data de 5 iunie 1973, a susținut teza de doctorat cu titlul: „Doctrina hristologică a Sfântului Chiril al Alexandriei, în lumina tendințelor actuale de apropiere între Biserica Ortodoxă și vechile Biserici Orientale”, coordonatorul lucrării fiind părintele profesor dr. Ioan G. Coman. În perioada studiilor doctorale a efectuat stagii de specializare în Elveția, la Facultatea de Teologie Protestantă din Neuchâtel în 1967, la Institutul ecumenic de la Bossey (1967-1968) și la Facultatea de Teologie din Friburg (1971-1972). De asemenea, a urmat și cursurile de limba și literatură franceză ale Universității din Neuchâtel. În această perioadă a participat la numeroase întruniri ecumenice din diferite centre europene.

La 1 februarie 1961, a fost numit profesor la Seminarul Teologic din Caransebeș. De la 1 octombrie 1961 a funcționat ca secretar eparhial la Arad, iar de la 1 iulie 1962 la Timișoara. La 1 aprilie 1968 a fost numit vicar administrativ al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului.

La 22 octombrie 1961 a fost hirotonit diacon necasătorit, iar la 10 martie 1968, preot. În data de 24 iunie 1969 a fost tuns în monahism la Mănăstirea Hodoș-Bodrog, primind numele Timotei, iar la data de 6 decembrie 1970, în urma aprobării Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a fost hirotesit arhimandrit.

La cererea și recomandarea mitropolitului Nicolae Corneanu, Sfântul Sinod, în ședința din 15 decembrie 1975, l-a ales pe arhimandritul dr. Timotei Seviciu în postul de episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului, cu titlul „Lugojanul”. Dr. Timotei a fost instalat ca episcop-vicar la Timișoara în

data de 7 februarie 1976. La ceremonia de întronizare au participat mitropolitul Nicolae Corneanu, episcopii Visarion Aștileanu al Aradului și Vasile Coman al Oradiei.

În anul 1984, după trecerea la cele veșnice a episcopului Visarion Aștileanu al Aradului, membrii Colegiului Electoral Bisericesc, împreună cu membrii Adunării eparhiale a Episcopiei Aradului, convocați pentru ziua de 30 septembrie 1984, l-au ales în unanimitate pe Preasfințitul Timotei Lugojanul, episcopul vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului, ca episcop al Aradului.

Instalarea ca episcop a avut loc la data de 2 decembrie 1984, în Catedrala „Sfântul Ioan Botezătorul” din Arad, în prezența mitropoliților Antonie Plămădeală al Ardealului și Nicolae Corneanu al Banatului, precum și a episcopilor Vasile Coman al Oradiei, Emilian Birdaș al Albei Iulii și a lui Gherasim Hunedoreanul, arhiereu-vicar al Episcopiei Aradului.

În timpul păstoririi sale a fost înălțată în Arad o nouă catedrală ortodoxă, cu hramul „Sfânta Treime” și „Sfântul Nicolae”, care, la data de 6 decembrie 2008 a fost târnosită de patriarhul Daniel. Piatra de temelie a noii catedrale episcopale, situată în cea mai aglomerată intersecție din centrul municipiului Arad, a fost pusă de arhiepiscopul Timotei Seviciu la 24 noiembrie 1991. Noua catedrală ortodoxă din Arad este prima catedrală episcopală începută, finalizată și târnosită în România după căderea comunismului.

Sub păstoria arhiepiscopului Timotei Seviciu au fost construite peste 70 de biserici în județele Arad și Hunedoara și au fost restaurate peste 450 de lăcașuri de cult, multe dintre ele monumente istorice.

Au fost efectuate lucrări de restaurare a mănăstirii Hodoș-Bodrog, cea mai veche așezare monastică cu viață monahală neîntreruptă din România. De asemenea, au început ample lucrări de restaurare a întregului complex arhitectonic de la Mănăstirea „Sfântul Simeon Stâlpnicul”, din cartierul Gai, aici fiind inaugurat, la data de 7 august 1989, Muzeul colecției de artă și carte veche românească. De asemenea,

în incinta mănăstirii a fost ridicată o nouă biserică, cu hramul „Acoperământul Maicii Domnului”, sfințită de asemenea de patriarhul Daniel. Arhiepiscopul Timotei a acordat atenție și celorlalte așezăminte monahale, înființate sau reînființate după 1990, cum sunt mănăstirile de la Feredeu, Roșia, Almaș, toate din județul Arad și mănăstirea Crișan, schiturile de la Cetatea Colț, Ghelari, Sfântul Nicolae de la Vulcan, Straja, Cucuiș, toate din județul Hunedoara.

În anul școlar 1994-1995, ca urmare a inițiativei Arhiepiscopului Timotei, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința din 13 ianuarie 1994, a aprobat înființarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox Arad, instituție de învățământ teologic în care aveau să fie pregătite noile generații de preoți, profesori de religie sau cântareți bisericești, reînnoind astfel tradiția teologică a Aradului, suprimată în anul 1948, prin desființarea Academiei Teologice din Arad, fostul Institut Teologic Diecezan.

La inițiativa Arhiepiscopului Timotei și cu aprobarea Sfântului Sinod, începând cu anul școlar 1991-1992, la Prislop s-au deschis cursurile Seminarului Teologic Liceal-Monahal „Sfânta Ecaterina” pentru fete, cu o durată de școlarizare de cinci ani.

Încă de la înființarea Facultății de Teologie din cadrul Universității „Aurel Vlaicu”, Arhiepiscopul Timotei a rămas strâns legat de această instituție, fiind și cadru didactic, predând Istoria Bisericească Universală.

La toate acestea se adaugă sutele de preoți pe care Înaltpreasfințitul Timotei i-a hirotonit.

La inițiativa Arhiepiscopului Timotei, în municipiul Arad a fost înființată Cantina Socială „Sfântul Nicolae” (2007) și Centrul „Teofania” pentru consilierea și adăpostirea victimelor violenței în familie (2008).

Începând cu anul 1992, prin hotărârea Sfântului Sinod, comunitățile românești din Ungaria, care aparțin Vicariatului ortodox din Gyula, au revenit sub jurisdicția canonică a Episcopiei Aradului. În calitate de arhipăstor al românilor din Ungaria, între anii 1992-1999, Arhiepiscopul Timotei a sprijinit activitatea catehetică a parohiilor ortodoxe românești din Ungaria și a efectuat numeroase vizite canonice.

Arhiepiscopul Timotei, din încredințarea Sfântului Sinod, a primit diferite misiuni de reprezentare a Bisericii Ortodoxe Române la întrunirile ecumenice de peste hotare. Astfel, în decursul timpului, Înaltpreasfinția Sa a participat la conferințe teologice interconfesionale și intercreștine ce au avut loc în Elveția, Franța, Germania, Suedia, Finlanda și Statele Unite ale Americii.

Respectul comunităților locale față de Arhiepiscopul Timotei a fost marcat în mai multe rânduri, prin acordarea titlului de „Cetățean de Onoare” al municipiului Petroșani (1997), al municipiului Brad (2002), al municipiului Arad (2004) și al județului Hunedoara (2009).

La data de 18 iunie 2009, prin hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, Episcopia Aradului, Ienopolei și Hălmagiului a fost ridicată la rang de Arhiepiscopie, iar Preasfințitul Timotei la rang de Arhiepiscop. Ceremonia de ridicare a Episcopiei Aradului la rang de Arhiepiscopie a avut loc la data de 28 noiembrie 2009, în Catedrala „Sfânta Treime” din Arad, în prezența Patriarhului Daniel. Alături de Patriarhul Daniel, la manifestările organizate au mai fost prezenți 30 de ierarhi, membri ai Sfântului Sinod.

A fost decorat în februarie 2004 cu Ordinul Meritul Cultural în grad de Mare Ofițer, Categoria G - „Culte”, „în semn de apreciere deosebită pentru activitatea susținută în domeniul cultelor, pentru spiritul ecumenic și civic dovedit și pentru contribuția avută la întărirea legăturilor interconfesionale, de bună și pașnică conviețuire între toți oamenii”.

A publicat numeroase studii, articole și materiale religioase în presa bisericească și cea laică.

Îi dorim și noi Înaltpreasfinției Sale, pe această cale, bogată înziliră de la Hristos Arhiereul Cel veșnic, cu roade duhovnicești alese, spre bine personal și al păstoriților!

PĂRINTELE PROTOPOP DR. IOAN BUDE, LA PATRU DECENII DE SLUJIRE A BISERICII

REDAȚIA

S-au împlinit patru decenii de vrednică activitate pastoral-misionară a părintelui protopop dr. Ioan Bude de la Timișoara.

S-a născut la 24 iulie 1954, în comuna Vermeș, județul Caraș-Severin, din părinții Iacob și Brândușa Bude, agricultori. Școala primară (clasele I-VIII) a urmat-o în Vermeș, Seminarul Teologic în Caransebeș, iar Facultatea de Teologie în Sibiu, licențiat promoția 1979.

A obținut înaltul titlu de doctor în Teologie, specializarea Studiul Noului Testament, la Sibiu, la 23 iunie 1999, cu teza: „Romani 12,1: „Închinarea cea duhovnicească”. Elemente liturgice creștine în cuprinsul Noului Testament”, coordonator științific fiind Pr. prof. dr. Vasile Mihoc.

În anul 1979 este hirotonit diacon, cu atribuții de muzeograf la parohia Reșița I și Colecția Muzeală a Protopopiatului Reșița (Caraș-Severin), rămânând astfel până în anul 1986. În anul 1986 este hirotonit preot la parohia Reșița I, cu atribuții de secretar-contabil la Protopopiatul Reșița, îndeplinind această ascultare până în anul 1992.

În anul 1992 vine în Arhiepiscopia Timișoarei, unde este desemnat preot (prin concurs) la Parohia Timișoara-Cetate (actuala Timișoara-Zona Dacia). În perioada 1999 – 1 martie 2010 ocupă funcția de protopop al Protopopiatului Timișoara, apoi, după reorganizare, de la 1 martie 2010 și până la 1 iulie 2020 este protopop al Protopopiatului Timișoara I.

În învățământul teologic, între anii 1993-1997, deci imediat după înființarea Facultății de Teologie din Timișoara, va fi lector asociat pentru disciplinele Arheologie Biblică, Vechiul și Noul Testament. Între anii 2004-2005 va fi lector și la Facultatea de Teologie Didactică din Caransebeș, pentru disciplina Studiul Noului Testament, respectiv între anii 2015-2016 din nou lector asociat la Facultatea timișoreană.

Din scrierile părintelui protopop dr. Ioan Bude menționăm numai: *Conotații biblice despre „Jerta vie” și limbajul imnic-euharistic*, Editura Alma-Mater, Cluj-Napoca, 2006, 231 p.; *Din istoricul parohiilor ortodoxe române timișorene*, Editura Învierea, Timișoara, 2007, 275p.; *Emanuil Ungurianu. Prinoc de cinstire și neuitare*, Editura Învierea, Timișoara, 2009, 174p.; *Timișoara – „Orașul intern”. Restituiri documentare bisericești*, Editura Artpress, Timișoara, 2010, 298 p.; *Repere religioase ortodoxe române timișorene*, Editura Artpress, Timișoara, 2011, 298 p.; *Timișoara – Catedrala mitropolitană, „Perla” Banatului. Schiță de studiu monografic (în lb. română, germană, engleză și franceză)*, Editura Artpress, Timișoara, 2013, 24 p.; *Timișoara – „Domul” și Piața Domului – Piața Unirii. Schiță de studiu monografic (în lb. română, germană, engleză și franceză)*, Editura Artpress, Timișoara, 2013, 24 p.; *Timișoara – Un unicat de arhitectură și artă bisericească: Biserica cu hramul „Pogorârea Duhului Sfânt din Zona „Dacia” - Timișoara. Schiță de studiu monografic (în lb. română, germană, engleză și franceză)*, Editura Artpress, Timișoara, 2013, 28 p.; *Protomartirii Noului Testament: Sfântul Ioan Botezătorul și Sfântul Arhidiacon Ștefan*, Editurile Învierea și Solnes, Timișoara,

2017, 102p.; *Temeiuri biblice nouotestamentare cu privire la oficierea Sfintelor Taine și ierurgii bisericești, Vol.I, Botezul*, Editurile Învierea și Eurobit, Timișoara, 2017, 120p. + încă patru volume din aceeași serie. Numeroase studii și articole au apărut în volume colective și în publicații din țară și din străinătate. Printre altele, numele prot. dr. Ioan Bude este menționat în 4 dicționare și enciclopedii. A scris cronici, recomandări și recenzii în presă și diverse publicații din țară: în 16 publicații; în străinătate, în 9 publicații din Germania (Heidelberg și München) și în 4 publicații din Italia (Veneția și Mestre).

Revista eparhială „Învierea” și revista mitropolitană „Altarul Banatului” sunt mai mult decât îndatorate părintelui protopop dr. Ioan Bude pentru sutele de articole și studii trimise spre publicare de-a lungul vremii.

De-a lungul vremii a fost distins cu numeroase premii, printre care menționăm distincția de iconom stavrofor și diploma „Pro Cultura Timisiensis” (10 octombrie 2019), pentru merite deosebite în promovarea culturii în județul Timiș, din partea Consiliului Județean Timiș și a Mitropoliei Banatului.

Poate unul dintre meritele cele mai importante ale părintelui protopop este construcția noii biserici din Zona Dacia, un veritabil monument de artă bisericească, devenit simbol al orașului de pe Bega. Subliniem în continuare un scurt istoric al acestei frumoase realizări:

a) Obținerea, din partea Primăriei Timișoara, cu titlu de concesiune fără plată, a unui teren în suprafață de 1520 mp, situat în parcul din zona „Pieței Dacia” și întabularea lui în Cartea Funciară- Timișoara, sub nr. 83268/11.01.1993, în vederea construirii unei biserici parohiale proprii. Până aici, preoții și credincioșii parohiei se rugau în Catedrala mitropolitană. Ulterior, terenul a fost extins la 2489 mp (C.F. nr. 422138).

b) Urmare comenzii nr. 13/18 ianuarie 1993, s-a întocmit de către S.C. IPROTIM S.A. – Timișoara, Proiectul general cu nr. 37026/100, pentru noua biserică (s-a realizat sub coordonarea Arhitectului Mihai Botescu), iar în baza documentației complete (faza P.A.C.), Primăria Timișoara a eliberat Autorizația de construcție cu nr. 450/14.10.1993.

c) În data de 4 februarie 1994 s-a oficiat sfințirea locului, de către Mitropolitul Nicolae Corneanu, dimpreună cu preoții parohiei și cu alți preoți și credincioși.

d) Piatra de temelie s-a pus în ziua de 28 iunie 1994, iar în seara zile de 5 decembrie 1994, s-a oficiat prima slujbă (Vecernia de Sf. Nicolae), în spațiul liturgic deja amenajat la nivelul I (demisol), în noua biserică. Între anii 2005-2008, s-a construit Capela „Învierea Domnului”, pentru parastase, pomenirea morților și arderea lumânărilor. Între anii 2013-2014, s-a construit noul Oficiu Parohial, cu 2 birouri și o sală de festivități.

Acum, câteva realizări frumoase la nivelul bisericii parohiale. La finele fiecărei Liturghii duminicale și în sărbători, are loc împărțirea unui număr de aproximativ 120-140 de prunci (bebeluși și preșcolari), în altarul de la nivelul I/demisol, unde Sf. Litughie este urmărită de cca. 200 de persoane, pe cele două ecrane cu plasmă. În fiecare an, în lunile septembrie – octombrie – noiembrie, în câte o zi de sâmbătă, de la orele 11:00, se organizează oficierea Liturghiilor pastorale, pe anumite categorii de enoriași, astfel: sunt invitați telefonic, sau în scris, toți părinții cu pruncii botezați în anul anterior; sunt pomeniți și împărțiți toți pruncii (și părinții care vor) la Sf. Liturghie, după care, împreună cu preotul-paroh, la o

mică agapă se cunosc întreolaltă, își împărtășesc experiențele personale, fac schimb de telefoane și de adrese, omogenizându-se într-un grup de tineri părinți, ai căror copii, crescând în preajma Bisericii, vor fi viitorii enoriași ai acestei parohii.

La fel, sunt invitați și cei ce s-au cununat în anul anterior, care și ei, sunt spovediți, pomeniți și împărtășiți la Liturghia lor, după care, într-un cuvânt festiv ținut de către preotul-paroh, în cadrul unei alte agape, li se prezintă importanța momentului și apoi se organizează un pelerinaj de o zi, la o mănăstire apropiată, pentru o mai bună cunoaștere și omogenizare a grupului, ca „promoție” a cununaților din anul respectiv.

La Liturghia pastorală pentru decedații din anul anterior, sunt invitați aparținătorii, iar după încheierea Liturghiei se oficiază un parastas comun, se ține un cuvânt de îmbărbătare și mângâiere, apoi se servește împreună obișnuita gustare agapică.

Anual (din anul 2004 – prezent) se organizează donări de sânge și consultații medicale gratuite pentru bolnavi, în biserică (nivel I).

În fiecare an, primăvara (de Praznicul Înălțării Domnului) și toamna (de Înălțarea Sfintei Cruci: 14 septembrie și de Sf. Apostol Andrei: 30 noiembrie), se organizează în biserică (nivel II/parter) simpozioane naționale și internaționale de creație literar-religioasă (sub genericul „Lumină lină” și „Per aspera ed astra”), precum și cele sub genericul „Columna – 2000”, dedicate cultului eroilor neamului.

În cei 26 de ani de funcționare, în biserica din Zona „Dacia” au avut loc peste 20 de lansări de carte, din care opt au fost ale preotului-paroh Ioan Bude.

În fine, începând cu anul 2004, în fiecare an, în preajma Crăciunului, în această biserică se desfășoară festivalul coral „Cântecul Betleemului”, cu participarea interconfesională a numeroase coruri de copii, mixte și bărbătești, de pe întreg cuprinsul județului Timiș.

Pe lângă acest festival, mai susțin concerte și serbări de Paști și de Crăciun, de 8 martie și de 1 iunie, atât corul mixt al parohiei: „Theophora Dacica Timisiensis”, cât și cel de copii: „Inocenția”, precum și alte corale și formațiuni de elevi, aparținând celor trei școli generale și celor două grădinițe din proximitatea bisericii, cu care parohia a semnat parteneriate de colaborare.

La împlinirea a patru decenii de slujire a Bisericii lui Hristos, dorim și noi părintelui protopop dr. Ioan Bude să aibă parte de mulți și binecuvântați ani și pe mai departe, să continue proiectele începute, să ne bucure cu altele noi și să fie sănătos și cu împliniri în toate ce și le dorește!

POEZII

MAMA

Când ai pe mama lângă tine
Nimic nu te va tulbura
Ea te va sprijini mereu
Cu drag te va încuraja.

Când încă mai trăiește mama
Simți mâna care te-a crescut
Iți dă o binecuvântare
Devii copilul de demult.

Și chiar dacă ești om matur
Tot ești copil până trăiește
Ea, mama care te- a crescut
Acum pe- ai tăi copii îi crește.

Preot IOAN VASILE CHEREGI

FĂRĂ CUVINTE

Când te tulbură vreun frate,
Te atacă sau te minte
Tu răspunde-i de se poate
Fără gesturi sau cuvinte!

Chiar dacă mândria-ți cere
Ca să nu te lași împuns
Tu răspunde-i prin tăcere,
Cel mai grăitor răspuns!

SORIN DRAGOȘ BUTUCEL

SOARELUI

CÂT DE FRUMOASĂ ERAI, MAMĂ

Cât de frumoasă erai, mamă
Când la un nou-născut zâmbeai
Și când, hrânindu-mă din tine
Iubirea toată-ți revărsai.

Mă mângâiai, aveai răbdare
Și pildă bună îmi erai
Credința ta îmi dă putere
Căci mai tot timpul te rugai.

Aveai ținută-n sărbătoare
Și la biserică mergeai
Familia îți era alături
Și de nimic nu te plângeai.

Copiii tăi au ajuns oameni
Căci tu frumos i-ai educat
Acum, când ai ajuns bătrână
Cu nepoței te-au bucurat.

Așa este a noastră mamă,
Așa cum multe mame sunt.
Îți sărutăm mâna cea dreaptă
Și te iubim nespuse de mult.

În asfințitul vieții tale,
Noi îl rugăm pe Domnul Sfânt
S-asculte astă rugăciune:
„- Mai ține-o, Doamne, pe pământ!”

GABRIELA VIOLETA VĂDUVA

Cu inima am cules din *Soare*
atâtea frumuseți, atâtea bucurii,
culori în nuanțele curcubeului,
a florilor din primăvara verde
și vise pe care le aveam mereu
ca dar din *Soare* sufletului meu.

Razele lui coboară în oglinzi:
pe munte, pe mare, pe case, izvoare,
păduri și șesuri, pe verdele ierbii,
peste noi, dincolo de hotare.

Apei cristaline îi schimbă irizațiile,
căldura lui îmi cuprinde cercul trupului,
îl învăluie în haina lui galbenă, caldă,
făcând să dispar în umbra copacului.

Doresc să nu se audă mărturisirea mea
De la distanță-i vorbesc în șoapte,
cele de admirație, uimire, de iubire,
din cântecul pentru el până-n noapte.

Dimineața adaug galbenului său
infinutul albastru al cerului fără de nori,
Preaslăvesc *Soarele* și cercul lui de foc,
Ce mă fac să-mi odihnesc privirile
Și în istoria lumii să-i caut veșnicile...

Sarele îmi deschide fereastra inimii-
ușa închisă cu amintirile adunate în ea:
umbre și lumini ale existenței mele,
ce țin neobosite toate imaginile vieții,
închise în "fructul din zilele tăcerii",
până când într-o fascinație deplină, *Soarele*
împrăștie lumină și viață peste tot și toate,
atunci când numai el, *Soarele* o poate ...

Ridic mâinile spre cer și ca o îngemănare
de umbre și lumini eterne, *Soarelui* ceresc
cu rugăciune și umilă încerc să-i mulțumesc,
îi întind mâna, îl iubesc și-l preaslăvesc !

MARIA TCACIUC BRĂTEANU

ADMITEREA LA FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ DIN TIMIȘOARA 2020-2021

ADMITEREA LA CICLUL DE LICENȚĂ – TEOLOGIE ORTODOXĂ PASTORALĂ

Descrierea probei / probelor de examen

În condițiile în care, din cauza pandemiei cu noul coronavirus, procesul educațional din România a fost perturbat, pentru anul universitar 2020 / 2021, procesul de admitere la ciclul de licență se va face preponderent online, iar media generală de admitere se va calcula ținând cont exclusiv de media finală a examenului de bacalaureat.

Informații probe de admitere

Formula de calcul a mediei de admitere

Media generală de admitere se va calcula ținând cont exclusiv de media finală a examenului de bacalaureat.

Criterii de departajare a candidaților cu medii egale:

Admiterea în ciclul de studii universitare se face strict în ordinea descrescătoare a mediilor de admitere obținute de candidați, în funcție de opțiunile candidaților și în limita numărului de locuri pentru care se organizează concursul. Numărul de locuri bugetate nu poate fi depășit.

Candidații cu medii egale clasăți pe ultimul loc se departajează conform următoarelor criterii stabilite de Consiliul facultății:

- nota obținută la examenul de bacalaureat la disciplina Limba și literatura română;
- nota obținută la examenul de bacalaureat la disciplina Istorie sau Geografie (pentru candidații proveniți de la profilul uman), respectiv Matematică sau Fizică (pentru candidații proveniți de la profilul real).

Listă acte necesare

- cartea de identitate;
- două fotografii color cu dimensiune 3/4 cm („tip buletin/carte de identitate”);
- diploma de bacalaureat sau diploma echivalentă/ adeverința de absolvire eliberată de liceul absolvit, pentru candidații care au susținut examenul de bacalaureat în sesiunea iulie-august 2020;
- certificat de naștere;
- adeverința medicală eliberată de medicul de familie, nu mai veche de 30 de zile la data încărcării pe platformă a documentelor, care să ateste dacă respectivul candidat este apt pentru a se înscrie să parcurgă studii universitare și, dacă este cazul, afecțiunile cronice de care suferă candidatul (neuropsihiatrice, de natură psiho-patologică, pulmonare, dermato-venerice, handicap (tipul, gradul) etc.). Tulburările specifice de învățare (dislexie, disgrafie, discalculie etc.) sau eventuale cerințe educaționale speciale vor fi atestate printr-un certificat de diagnostic;
- diploma de licență sau diploma echivalentă cu aceasta, respectiv diploma de absolvire (absolvenții de colegiu), pentru cei care doresc să urmeze o a doua specializare;
- acte doveditoare pentru candidații care solicită scutirea de taxa de înscriere la concursul de admitere;
- acte doveditoare pentru candidații care au obținut un premiu la faza internațională sau națională a olimpiadelor școlare în domeniul Științe umaniste;
- o scrisoare de intenție;
- certificatul de botez;
- o recomandare de la preotul paroh;
- binecuvântarea Chiriarhului de care aparține.

Perioada de înscriere:

- 6 iulie 2020, ora 8:00 – 16 iulie 2020, ora 16:00

Data afișării rezultatelor

- 17 iulie 2020, ora 12:00

Perioada confirmării locurilor

- 18 iulie 2020, ora 8:00 – 22 iulie 2020, ora 16

Data afișării rezultatelor finale

- 27 iulie 2020, ora 12:00

Calendar admitere septembrie

Perioada de înscriere

- 7– 13 septembrie 2020

Data afișării rezultatelor

- 14 septembrie 2020

Perioada confirmării locurilor

- 14 – 16 septembrie 2020

Data afișării rezultatelor finale

- 17 septembrie 2020

Înscrierea și admiterea on line se poate face pe pagina web:

<https://admitere.uvt.ro/listing/teologie-ortodoxa-pastorala/>

ADMITEREA LA CICLUL DE MASTER – RELIGIE, CULTURĂ, SOCIETATE

Descrierea probei / probelor de examen

Proba de concurs constă exclusiv în evaluarea dosarului. Aceasta reprezintă acordarea unei note care corespunde mediei obținute de candidat la examenul de licență.

Informații probe de admitere

Formula de calcul a mediei de admitere

Evaluarea dosarului 100%

Criterii de departajare:

În cazul existenței mai multor candidați care au o medie egală cu cea a candidatului clasat pe ultimul loc repartizat la buget se vor lua în considerare:

- media examenului de licență;
  - media la disciplina fundamentală a specializării de masterat de-a lungul anilor de studiu la ciclul licență.
- Condiții speciale de admitere pentru elevii cu rezultate la olimpiade și concursuri naționale și internaționale.

Listă acte necesare

- cartea de identitate;
- două fotografii color cu dimensiune $\frac{3}{4}$ cm („tip buletin/carte de identitate”);
- diploma de bacalaureat;
- diploma de licență sau adeverința de licență pentru absolvenții promoției 2020 (media anilor de studiu și media licenței);
- certificat de naștere;
- adeverința medicală eliberată de medicul de familie, nu mai veche de 30 de zile la data încărcării pe platformă a documentelor, care să ateste dacă respectivul candidat este apt pentru a se înscrie să parcurgă studiul universitar și, dacă este cazul, afecțiunile cronice de care suferă candidatul (neuropsihiatrice, de natură psiho-patologică, pulmonare, dermato-venerice, handicap (tipul, gradul) etc.). Tulburările specifice de învățare (dislexie, disgrafie, discalculie etc.) sau eventuale cerințe educaționale speciale vor fi atestate printr-un certificat de diagnostic;
- diploma de master pentru cei care doresc să urmeze o a doua specializare;
- acte doveditoare pentru candidații care solicită scutirea de taxa de înscriere la concursul de admitere;
- o scrisoare de intenție;
- certificatul de botez;
- o recomandare de la preotul paroh;
- binecuvântarea Chiriarhului de care aparține.

Perioada de înscriere

- 6 iulie 2020, ora 8:00 – 16 iulie 2020, ora 16:00

Data afișării rezultatelor

- 18 iulie 2020, ora 12:00

Perioada confirmării locurilor

- 18 iulie 2020, ora 8:00 – 22 iulie 2020, ora 16:00

Data afișării rezultatelor finale

- 23 iulie 2020, ora 12:00

Calendar admitere septembrie

Perioada de înscriere

- 7 – 15 septembrie 2020

Data afișării rezultatelor

- 16 septembrie 2020

Perioada confirmării locurilor

- 16 – 17 septembrie 2020

Data afișării rezultatelor finale

- 18 septembrie 2020

Înscrierea și admiterea on line se poate face pe pagina web:

<https://admitere.uvt.ro/listing/religie-cultura-societate/>

ACTUALITATEA EPARHIALĂ

Casă donată pentru o familie nevoiașă, la Babșa

Arhiepiscopia Timișoarei a achiziționat și donat o gospodărie cu dependențe unei mame cu cinci copii, aflată în mare dificultate, în localitatea Babșa, comuna Belinț.

Părintele Mitropolit Ioan este atent la nevoile semenilor săi și aflând de necazul acestei mame s-a implicat în ajutorarea acesteia, oferindu-i un adăpost ei și celor cinci copii.

Casa a fost cumpărată prin stăruința și contribuția unui grup de credincioși din eparhia noastră, care au fost mișcați de suferința prin care trece familia Vasilcan. Un ajutor important a venit și din partea domnului

Laza Gheorghe, primarul comunei Belinț, care a facilitat identificarea unei case potrivite pentru a fi achiziționată.

Arhiepiscopia Timișoarei, prin sectorul social, oferă sprijin celor nevoiași, celor care se confruntă cu situații materiale, dar și existențiale la limită, prin găsirea celor mai bune soluții. În acest sens, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, pe lângă ajutorul material pe care îl oferă, poartă în rugăciunile Înaltpreasfinției Sale pe cei pe care Dumnezeu îi miluiește, prin grija unor creștini cu suflet mare.

Sfințirea holdelor la hotarul parohiei Șag

În Duminica Rusaliilor din acest an, după ce a participat la Sfânta Liturghie de la catedrala mitropolitană din Timișoara, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a poposit în parohia Șag din Protopopiatul Timișoara I pentru a binecuvânta țarinile și ogoarele, așa cum se obișnuiește în parohii în această perioadă.

Înaltpreasfinția Sa a fost întâmpinat de către preotul paroh Florin Băran, de către Consiliul parohial și de credincioșii parohiei, veniți pentru a se ruga împreună cu Chiriarhul lor. Apoi, toți cei prezenți au pornit într-un scurt pelerinaj, de la biserică și până la hotarul satului, după o frumoasă

tradiție a locului de sute de ani, prin care preotul alături de credincioși cer de la Dumnezeu, ca ogoarele să aducă roadă bună în acel an.

Părintele Mitropolit a oficiat slujba de sfințire a apei și a binecuvântat țarinile, rostind rugăciunile speciale din Molitfelnic, prin care a cerut ca bunul Dumnezeu să ocrotească toate culturile și roadele de grindină, dăunători, inundații și vijelii. Au fost citite și rugăciunile rânduite de Biserică pentru vreme de secetă sau neploare, cerând lui Dumnezeu să reverse ploii liniștite și aducătoare de roadă peste pământul lovit de seceta din acest an.

Evenimentul a fost organizat de Parohia Șag, Consiliul parohial și implicarea Primăriei Comunei Șag.

Sărbătorirea iei românești la biserica din Birda

Miercuri, 24 iunie la sărbătoarea Nașterii Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul, a fost cinstită Ziua universală a iei. Rugăciunea liturgică a debutat în Ajun cu Slujba Privegherii (Vecernia unită cu Litia și Utrenia) și a continuat cu Sfânta Liturhie în ziua sărbătorii.

Cuvântul de învățătură a aparținut părintelui Valentin Bugariu care a pregătit și susținut meditația „Sânzienele și ia, două sărbători ale neamului românesc”. Pornind de la cuvintele Evangheliei, vorbitorul a expus rolul Sfântului Ioan Botezătorul din cărțile populare, care debutează cu textul scripturistic de la Luca 1, 79: „Lucașul” – mărturisește Gelu Furdui – propovăduiește nașterea „Soarelui” Iisus Hristos, pregătindu-i pe oameni să-L primească cu dragoste și cu bucurie.

Floarea de sânziene este numită în Banat, floarea Sfântului Ioan Botezătorul. Din credința populară aflăm că ea este socotită tămăduitoare de boli și alungătoare a răului, de aceea ea este așezată la poarta și fereastra casei. La momentul potrivit credincioșii pregătiți s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului Iisus Hristos.

Sărbătoarea universală a iei a fost realizată prin contribuția elevei Denisa Scrofan care a expus 12 costume din colecția personală.

Susținere de doctorat la Facultatea de Teologie din Sibiu

La Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sfântul Andrei Șaguna” din Sibiu a avut loc luni, 20 ianuarie, susținerea publică a tezei de doctorat „Justinian cel Mare. Aportul său pentru apărarea dreptei credințe”, elaborată de pr. Emanuel Gafița, sub coordonarea științifică a pr. prof. dr. Nicolae Chifăr, decanul facultății sibieni.

Comisia de evaluare a fost prezidată de prodecanul Facultății de Teologie din Sibiu, pr. prof. dr. Aurel Pavel, și formată din coordonatorul științific al lucrării, alături de pr. prof. dr. Ioan Vasile Leb de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, pr. prof. dr. Emanoil Băbuș de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din București și prof. dr. Paul Brusanowschi de la facultatea sibiană.

Lucrarea abordează teme din perspectivă istorică, prezentând personalitatea istorică a împăratului bizantin Justinian cel Mare și contextul politic din timpul domniei sale peste Imperiul Bizantin, cât și contextul religios al vremii, în mod special disputele teologice și rolul împăratului în soluționarea acestora. Justinian cel Mare a avut un rol important în apărarea și cristalizarea credinței ortodoxe. Un aspect important s-a referit la influența curentelor filosofice din acea epocă în teologia ortodoxă și operele marilor teologi contemporani. Este prezentată și activitatea administrativă a împăratului Justinian cel

Mare, precum și aspecte din politica internă și externă a împăratului, războaiele ofensive și defensive și relațiile cu teritoriile românești. Sunt prezentate, de asemenea, evenimente care au influențat viața Bisericii din timpul împăratului, cum ar fi Sinodul Ecumenic de la Efes din 431 sau Sinodul Ecumenic de la Calcedon din 451, mari teologi bizantini, precum Leonțiu de Bizanț, scrierile teologice și legislația bisericească a împăratului Justinian cel Mare.

Comisia a apreciat noutatea cercetării și informațiile de interes

pentru teologie și pentru misiunea pastorală a Bisericii cuprinse în teza de doctorat. Lucrarea pr. Emanuel Gafița a primit calificativul „Bine”, iar după ceremonia de depunere a jurământului de credință, oficiată în capela facultății sibiene, candidatul a fost declarat doctor în Teologie.

CLERICI TRECUȚI LA CELE VEȘNICE

Preotul pensionar CONSTANTIN MICU – catedrala mitropolitană

Permanența Consiliului Eparhial anunță, cu multă durere, faptul că în ziua de 5 iunie 2020, părintele Constantin Micu, preot slujitor la catedrala mitropolitană din Timișoara, s-a mutat la Domnul.

S-a născut pe 26 noiembrie 1952 în localitatea Coștei din județul Timiș.

La 11 septembrie 1975 este hirotonit diacon. În această perioadă urmează și cursurile Institutului Teologic de grad universitar din Sibiu, unde își ia licența cu calificativul foarte bine în anul 1976. După unsprezece ani este hirotonit preot în ziua de 4 mai 1986 pe seama catedralei mitropolitane din Timișoara.

În timpul slujirii preoțești a îndeplinit mai multe funcții. Astfel, între anii 1990-1992 a fost consilier economic al Arhiepiscopiei Timisoarei, iar între anii 2002-2006 a fost ales ca secretar al Consistoriului eparhial.

În toată perioada slujirii sale preoțești s-a remarcat ca un

bun slujitor al altarului, pe care Dumnezeu l-a înzestrat cu o voce deosebită, un duhovnic iscusit și un ales chivernisitor al Tainelor lui Hristos Domnul.

Trupul neînsuflețit al părintelui adormit a fost depus în cripta ierarhilor de sub altarul catedralei mitropolitane, unde toți și-au putut lua un ultim rămas bun.

Slujba înmormântării părintelui Constantin Micu a avut loc luni, 8 iunie, la catedrala mitropolitană, după terminarea Sfintei Liturghii, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan. De la ora 14 a fost înmormântat în cimitirul din Calea Lipovei.

Bunul Dumnezeu să îi facă parte de odihnă împreună cu toți sfinții Săi! Pomenirea lui să fie din neam în neam!

In memoriam...

Părintele Constantin Micu s-a săvârșit din viață...
Sigur, nu este o ficțiune. Chiar s-a înveșnicit!
Am fost colegi la Seminarul Teologic din Caransebeș.
Prin principialitate, s-a remarcat încă de atunci. Și ca un viitor cleric de nădejde al Bisericii bănățene.
Cert! Nu a dezis intuițiile colegilor!
A avut un parcurs eclesial sobru și fructuos.
Ne-am reîntâlnit după 1990. Era același om: sociabil, generos, credincios și deosebit de atașat la programele deschise ale vieții bisericești.
A fost numit în demnități eclesiale importante.
Fidel principiilor sale autentic creștine le-a acceptat cum, de altfel, le-a și refuzat, mai târziu, cu maximă eleganță și delicată onestitate.
Am slujit împreună, mulți ani la altarul Catedralei Mitropolitane din Timișoara. A fost, mai mereu, o „prezență-absență” - nu a sugerat ceva nefiresc în oficiul liturgic, deși s-au strecurat și unele carențe în celebrarea clericală...
Neobservat de frații coliturghisitori, cu maximă discreție, bun simț și smerenie nedisimulată, a menținut tradiția canonică a ritualului sacru dincolo de orice tendință spectaculară, aggiornamistă. Indiscutabil, a fost un „pedagog” sacerdotal, pe care, din nefericire, Biserica l-a pierdut...
Dincolo de lamentări, important este ca, în cel mai scurt timp, prin rugăciuni stăruitoare, „Catedrei Episcopale” să-i fie dăruit, prin binecuvântarea lui Dumnezeu, o altă voce și un alt model de slujitor harismatic...
Doamne, așează-l pe părintele Constantin în veșnicia Ta, alături de slujitorii Raiului! (**Pr. conf. univ. dr. NICOLAE MORAR**).

Preotul GEORGE MĂSTĂCĂNEAN – parohia Brănești

Preotul George Măstăcănean s-a născut în anul 1955 în localitatea Jupânești, din părinții Ștefan și Talida. Și-a petrecut anii copilăriei în satul natal, unde a urmat școala primară iar gimnaziul în Brănești.

Din anul 1973 urmează cursurile Seminarului teologic din Caransebeș, până în anul 1978. În același an se căsătorește cu Mariana Victoria Vinca, educatoare la școala din Brănești. Tot în 1978, la data de 11 octombrie este hirotonit preot pentru parohia Brănești cu filia Jupânești, din protopopiatul Făget, unde slujește timp de 42 de ani, până la deces. Familia sa a fost binecuvântată cu nașterea celor doi copii: Larisa Patricia – educatoare și fiul Eduard Grigore – student în anul IV la Facultatea de Teologie Pastorală din Timișoara.

Ca preot s-a străduit să-și îndeplinească misiunea de slujitor al altarului prin oficierea serviciilor divine cu multă evlavie și corectitudine. În timpul activității sale, împreună cu bunii săi credincioși, a ridicat două noi biserici, în Brănești – sfințită în 1985 și în filia Jupânești – sfințită în anul 2000. Aceste lucrări au fost binecuvântate de IPS Nicolae, fostul Mitropolit al Banatului, care a apreciat activitatea depusă acordându-i distincțiile de iconom, în 1985 și iconom stavrofor în 2000.

În seara zilei de 8 iunie 2020, la slujba de priveghere și pomenire a preotului, a fost prezent Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului care, prin rugăciune și cuvântul rostit la căpătâiul preotului, a adus balsam de mângâiere atât familiei cât și credincioșilor prezenți în număr mare.

Slujba de înmormântare a avut loc în data de 9 iunie 2020 și a fost oficiată de un sobor de 22 de preoți, printre care a fost și părintele Covan, care a însoțit delegația Facultății de Teologie din Timișoara, rostind un cuvânt de învățătură și de apreciere a activității preotului George Măstăcănean, iar protopopul a rostit necrologul. Preotul a fost înmormântat în curtea bisericii cu multă evlavie.

Pe ultimul drum a fost însoțit de foarte mulți credincioși, de familie, rude și oficialitățile locale ale orașului Făget.

Preotul pensionar VASILE STOIAN

Adormitul în Domnul, preotul Vasile Stoian s-a născut în localitatea Răchita, Raionul Făget, în data de 29 septembrie 1941, din părinții Nicolae și Ileana.

A urmat școala elementară în localitatea natală până în anul 1956, când a urmat mai multe cursuri de specializare angajându-se la CFR Raionul Făget. Printre cursurile urmate se numără și școala de șoferi profesioniști, după absolvirea acesteia angajându-se ca șofer în cadrul mai multor instituții de la acea vreme.

În anul 1963 a cunoscut-o pe Lazăr Doina, care i-a devenit soție, căsătorie binecuvântată de Dumnezeu cu venirea pe lume a primului copil, Constantin Dănuț la data de 20 mai 1965. Peste trei ani, la data de 30 mai 1968, se naște cel de-al doilea copil al familiei Stoian, Daniela Ileana.

În ciuda greutăților vieții, iubirea față de Hristos își pune amprenta asupra tânărului Vasile care, sub îndrumarea preotului Ioan Medelean din Răchita, urmează cursurile Seminarului teologic special de la Curtea de Argeș, pe care le-a absolvit în anul 1971. În același an este numit preot pe seama parohiei Mâtnicu Mic cu filia Drăgșinești.

În noua misiune de preot încredințată depune o rodnică activitate pastoral-misionară și administrativ-gospodărească prin întreținerea și înfrumusețarea lăcașului de cult din Mâtnicu Mic și prin construirea din temelie a bisericii din Drăgșinești.

După 18 ani de slujire la parohia Mâtnicu Mic, în anul 1989, se transferă la parohia Oloșag din protopopiatul Lugoj, unde în slujește pe Dumnezeu până la vârsta pensionării, în anul 2006. Pentru rodnică sa activitate

depusă în timpul celor 35 de ani de slujire preoțească, îi este conferită distincția de iconom, din partea vrednicului de pomenire, Părintele Mitropolit Nicolae Corneanu.

Cu dragostea pentru Hristos pe care L-a slujit cu multă dragoste, la data de 3 iunie a.c., își încredințează sufletul în mâinile Domnului.

Trupul neînsuflețit al preotului Vasile Stoian a fost depus în biserica „Sf. Împărați Constantin și Elena” din cimitirul ortodox de pe strada Făgetului, slujba de prohodire fiind oficiată în data de 5 iunie a.c. de către un sobor de preoți în frunte cu părintele Ioan Cerbu, protopopul Lugojului și părintele Bujor Păcurar, protopopul Făgetului.

Veșnica lui pomenire din neam în neam!

AGENDA ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE MITROPOLIT IOAN AL BANATULUI

2 iunie

A primit pe preotul Adrian Chermeleu de la parohia Timișoara Dacia, din protopopiatul Timișoara I;
A primit pe doamna prof. Adela Panait, directorul Liceului Teologic Ortodox "Sf. Antim Ivireanul", din Timișoara.

3 iunie

A primit pe preotul paroh Aurel Văcărescu, de la parohia Gottlob, din protopopiatul Sânnicolau Mare;
A primit pe preotul paroh Cosmin Chiroiu, de la parohia Iosifalău, din protopopiatul Lugoj;
A primit pe domnul Dănuț Groza, primarul localității Sânnicolau Mare;
A primit pe preotul paroh Adrian Avram, de la parohia Sâlha, din protopopiatul Lugoj;
A primit pe preotul paroh Daniel Poganu, de la parohia Bobda, din protopopiatul Timișoara I;
A primit pe domnul Florin Șerban, din Timișoara;
A primit pe preotul paroh Voinea Ijeconi, de la parohia Timișoara Zona Soarelui – Sud, dimpreună cu preotul pensionar Constantin Pavel, de la aceeași parohie, din protopopiatul Timișoara I;
A primit pe preotul Cristian Păiș, protopopul Oficiului protopopesesc Timișoara II.

4 iunie

A primit pe domnul Dan Radosav, directorul Muzeului Satului Bănățean;
A primit pe preotul paroh Aurel Filip, de la parohia Timișoara Pădurea Verde, dimpreună cu preotul coslujitor Alin Scridon, din protopopiatul Timișoara II;
A primit pe preotul Petru Berbentea, din Episcopia Caransebeșului;

A primit pe preotul Marius Podereu, protopopul Oficiului protopopesic Sânnicolau Mare;
A primit pe preotul Călin Ciobanu, de la parohia Sânnicolau Mare;
A primit pe preotul paroh Ioan Mezinca, de la parohia Timișoara Zona Steaua, din protopopiatul Timișoara I;
A primit pe domnul col. Sorin Homeag, directorul Spitalului Militar Clinic de Urgență "Dr. Victor Popescu", din Timișoara.

5 iunie

A primit pe doamna Mihaela Mihai din Timișoara;
A primit pe preotul paroh Marius Șonea, de la parohia Giroc, din protopopiatul Timișoara I.

7 iunie

A oficiat Sfânta Liturghie, urmată de slujba Vecerniei la catedrala mitropolitană.

8 iunie

A participat la procesiunea organizată de parohia Șag, din protopopiatul Timișoara I, la holdele din hotarul satului, unde a rostit rugăciuni de binecuvântare și de slobozire a ploii celei aducătoare de roade.

9 iunie

A primit pe preotul paroh Florin Băran, de la parohia Șag, din protopopiatul Timișoara I.

11 iunie

A primit pe preotul paroh Cristian Preian, de la parohia Uihei, din protopopiatul Sânnicolau Mare;
A primit pe stavrofora Filoteia Nistor, stareța mănăstirii cu hramul "Acoperământul Maicii Domnului" – Luncaii de Sus, din protopopiatul Făget.

12 iunie

A primit pe preotul misionar Andrei Bărcaș, de la Spitalul Orășenesc Beiuș, dimpreună cu preotul Raul Pantea, de la parohia Hinchiriș, din Episcopia Oradiei;
A primit pe preotul paroh Cristian Popovici, de la parohia ucraineană cu hramul "Adormirea Maicii Domnului", din Timișoara.

15 iunie

A primit pe preotul Marius Podereu, protopopul Oficiului protopopesic Sânnicolau Mare, dimpreună cu preotul paroh Ioan Andoni, de la parohia Comloșu Mic,
A primit pe preotul Ioan Bude, protopopul oficiului protopopesic Timișoara I.

17 iunie

A primit pe preotul paroh Ionuț Vîntu, de la parohia Ianova, din protopopiatul Timișoara II, dimpreună reprezentanți ai Consiliului parohial, respectiv părintele protopop Cristian Păiș;
A primit pe preotul paroh Valer Cioica, de la parohia Periam, din protopopiatul Sânnicolau Mare;
A primit pe doamna locotenent colonel medic dr. Mihaela Nicolin, directorul medical al Spitalului Clinic Militar de Urgență "Dr. Victor Popescu", din Timișoara.

18 iunie

A primit pe domnul prof. univ. dr. ing. Sorin Mușuroi, decanul Facultății de Electrotehnică și Electroenergetică din cadrul Universității Politehnica, din Timișoara;
A primit pe diaconul Marius Rumega, de la parohia Timișoara Iosefin, din protopopiatul Timișoara I;
A primit pe protosinghelul Matei Buliga, starețul mănăstirii cu hramul "Sfânta Cuvioasă Paraschieva", din Dobrești, protopopiatul Lugoj.

23 iunie

A primit pe preotul militar Radu Bogdan, de la Garnizoana 18 Infanterie Cercetare, Supraveghere Timișoara, dimpreună cu domnul maior Sorin Staicu, comandantul comendurii Garnizoanei;

A primit pe domnul Vlad Garboni, din Timișoara.

25 iunie

A primit pe domnul Virgil Moraru, de la Iași;

A primit pe preotul paroh Eugen Jurca, de la parohia Unip, din protopopiatul Timișoara II;

A primit pe domnul Călin Dobra, președintele Consiliului Județean Timiș.

26 iunie

A primit pe preotul paroh Călin Benjamin Lazăr, de la parohia Pietroasa, din protopopiatul Făget, dimpreună cu preotul paroh Ioan Lazăr, de la

parohia Buna Mare, din cadrul aceleiași protopopiat;

A primit pe preotul paroh Gheorghe Florea, de la parohia Ghilad, din protopopiatul Deta;

A primit pe preotul Vasile Alin Stepan, de la parohia Tîrgoviște, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe preotul paroh Timotei Sbera, de la parohia Timișoara Ronaț, din protopopiatul Timișoara I, dimpreună cu preotul coslujitor Marius Mircia;

A primit pe doamna Mădălina Andraș-Sauca, reprezentantul teritorial al Agenției Domeniului Statului, din cadrul Consiliului Județean Timiș;

A primit pe doamna Liliana Oneț, prefectul județului Timiș;

A participat la manifestările prilejuite de "Ziua Drapelului", desfășurate în fața Palatului Administrativ din Timișoara, alături de oficialități locale și județene.

28 iunie

A oficiat Sfânta Liturghie la parohia Timișoara Viile Fabric, unde a rostit cuvântul de învățătură.

30 iunie

A primit pe tinerii Drinovan Ionuț-Daniel, respectiv Breazova Alexandra Emilia din Timișoara;

A primit pe preotul paroh Constantin Timariu, de la parohia Recaș I, din protopopiatul Timișoara II;

A primit pe domnul Ioan Degău, directorul *Băncii Centrale Corporatiste Creditcoop* – agenția Oradea, dimpreună cu domnul prof. Ioan Laza, director și editorialist la cotidianul *Crișana*, respectiv domnul prof. Vasile Todincă, cercetător științific în cadrul *Muzeului Țării Crișului*;

A primit pe absolventul de Teologie Pastorală, Ghera Darius, din Timișoara;

A primit pe absolventul de Teologie Pastorală, Ovidiu Balint, din Timișoara.

**A consemnat preot MARIUS SFERCOCI
Inspector eparhial**